

NOVA DOBA

Lecjska knjižnica

Ljubljana

Naročnina: Za Jugoslavijo: mesečno 7 Din, letno 84 Din.
Za inozemstvo: letno 240 Din.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
v torek, četrtek in soboto.

Redakcija in uprava: Strossmayerjeva ulica 1, priti
Tel. 65.—Rač.p.-č.zavoda 10.666.
Oglasil po stalnem ceniku.

Vesele božične praznike želi vsem cenj. naročnikom, inserentom, sodelavnikom, čitateljem in prijateljem

„NOVA DOBA“

Pomen novega Slovanstva.

Znana berlinska revija »Neue Rundschau« je objavila nedavno članek francoskega zgodovinarja L. Eisenmanna: »Nemštvo in Slovanstvo«, s katerega posnemamo:

Panslavizem ima poseben položaj, zlasti kolikor se pod panslavizmom razume tudi takomenovana slovanska nevarnost. Redkokdaj se moreta markantno in jasno opaziti na kakem klasičnem primeru postanek in razvoj zgodovinskega gesla in njegove legende. To je bilo možno skoro samo strokovnemu zgodovinarju, ki se je podrobno bavil s tem predmetom. Če se kdo podrobno bavi z analizo pojma ali bolje rečeno, s formulo panslavizma, pride vsekako do ugotovitve, da je vsebina tega pojma sestavljena iz treh popolnoma različnih elementov.

1. Nagon samoohranitve slovanskih neruskih narodov, ki so, izgubivši svojo samostalnost, prišli pod tujo nadvlado ter instinktivno iskali pomoč pri zadnji samostalni in močni državi. Njihova politika se je uravnavala v smeri močnega in silnega strica.

2. Izpovedovanje vere širokih krogov ruske inteligence, kar je bilo odgovor na velika usodna vprašanja, za katera so se zanimali ruski učenjaki od časov Petra Velikega pa vse do danes: »Kaka je božja naloga Rusije? Kje je duša Rusije?« Iz strašne negotovosti in skepse so iskali odrešenja vsi mistični sanjači, hrepeneči po gotovosti v slovanofilskem nauku.

3. Premeteni caristični sistem, ki je rad skrival grobi materijalizem svoje čisto vladarske politike pod plašč plemenitega idealizma.

Ti trije elementi pa se niso nikdar ujedini ali ustvarili določeno smer panslavizmu, to je, stremljenju po političnem ujedinenju vseh Slo-

vanov za ustvaritev edinstvene vseslovanske države: tega znaka se ni nikdar oprijelo nobeno nerusko slovansko pleme v popolni čistosti. Nikdo med njimi ni mislil na to, da bi abstraktnemu Slovanstvu žrtvoval konkretno korist Čehov, Srbov itd. Nikjer ni odklanjanje ruskega carskega sistema in možnost ustvaritve edinstvene države vseh Slovanov pod ruskim okriljem izraženo tako jasno, kakor je v slavnem delu Palackega, velikega češkega zgodovinarja. Nikjer niso tako jasno opisani odnosi med poedinimi slovanskimi narodi, kakor so v sijajnih člankih Havlička - Borovskega, znamenitega češkega novinarja in publicista, ki je Slovanstvu podajal bolj znanstven značaj.

Z razvojem osamosvojitve v političnem življenju zapadnih in južnih Slovanov je vznikla zavest samostojnosti in moči. Ravno novoslovanstvo prvega desetletja XX. stoletja je pomenilo zanikanje panslavističnih sanjarij. Po propadu carske Rusije je panslavizem samo zgodovinska reminiscenca.

Od tedaj je slovanska vzajemnost, za katero je v zadnjem času ustvarjen ugodnejši izraz »slovanska solidarnost«, jako važen čin, ki se ne bo mogel prezirati pri nobeni politični kalkulaciji. Ta solidarnost je utemeljena in omogočena z močno zavestjo o skupnem pokolenju in skupnih političnih interesih ter enakih kulturnih dolžnostih. Vsi narodi slovanskega plemena razumejo že sedaj dobro in razumno pojem. Slovanstva in slovanskega sveta.

Politični smisel in tendenca starega panslavizma sta sedaj popolnoma spremenjena. Dočim je imel stari panslavizem ofenzivno tendenco, ima nova slovanska solidarnost izključno defenzivno tendenco! Ideja slovanske solidarnosti pomeni za Evropo podporo mira in reda.

Francoskemu zgodovinarju so slovanska plemena dolžna globoko hvaležnost, ker je pred nemško javnostjo in širokim svetom tako temeljito označil cilje sodobne slovanske solidarnosti. Poteguje ostro črto med stari, sanjavim panslavizmom brez

konkretne vsebine in podlage in sodobnim stremljenjem slovanskih plemen po kulturni in socialni (in politični?) zajednici. Prvega pošilja v prošlost brez nade do povratka, drugemu pripisuje veliko bodočnost kot močnemu činitelju, ki ga ne bosta mogla več prezirati ne evropski ne izvenevropski svet. Pa tudi ne pogrešati, ker ne bo napadalen element, marveč zgolj obramben, in ker bo zato — kakor se izraža Eisenmann — slovanska solidarnost služila v podporo miru in redu v Evropi. S to ugotovitvijo je francoski zgodovinar podal odgovor na vprašanje: »Kaka je božja naloga Rusije?« Tej nalogi se Rusija ne bo mogla in ne bo smela izneveriti, ker bi bilo to proti naravi.

Upravičeno in premišljeno pravi pisec, da bo slovanska solidarnost, stremjenje po kulturni in socialni vzajemnosti, v oporo miru in redu. Kajti šele taka vzajemnost bo mogla vzgajati slovanska plemena k pravičnosti napram drugorodnemu svetu. Seveda bo — kakor naglašuje Eisenmann — neogibno vplivala tudi politično na mednarodne dogodke. Pa tudi to dejstvo ne bo pomenilo nikake nevarnosti za nobeno državo in noben narod, če bosta ta dva znala razsodno in modro računati s tem »močnim činiteljem«, ki nima — ponavljamo — ofenzivne, ampak le defenzivne tendence. To je: hoče skupno sodelovati z drugimi narodi za vsesplošne človeške ideale.

Veliki pomen Eisenmannovega članka je v tem, da skuša razpršiti tisti tradicionalni strah pred »slovansko nevarnostjo«, tiste predsodke, ki se nadovezujejo na stari »panslavizem«. To stremljenje francoskega učenjaka pomeni veliko delo za lepšo bodočnost slovanskih plemen, katerih veličina in moč bo v zavesti, da je njihova kulturna, socialna in tudi politična skupnost prej mogoča in bolj naravna, nego tesno sodelovanje z drugimi narodi.

Triglavanski ples se vrši dne 6. februarja 1926 v Celjskem domu v Celju.

nem in sivočasa. Čuti se, da je prišla s prestola. Obraz je še vedno lep in obarvan pred zobom časa, kajti kakorkoli stroge so katoliške molitve, zmerom še ostane kak trenutek in malo prostosti, da se posveti zrcalu in skrbni hrani.

V njenih prostorih je vse polno spominov na preteklost — kraljevsko preteklost, zlasti na umorjenega Sašo (kralja Aleksandra). Biva kraljica bere vsak dan beograjske liste. In kar je posebej zanimivo: spisala je svoje spomine. »Brez teh spominov se ne bi moglo nikdar natančno razumeti tega dela srbske zgodovine, zlasti za časa srbsko-bolgarske vojne«, je rekla dopisniku »Vremena«. V tej dobi je imela kraljica Natalija važno politično vlogo.

»To bo s solzami zalita knjiga spominov«, je pristavila zadnja živeča kraljica Obrenovićeve dinastije.

Paško Baburizza.

Jugoslovenski ameriški listi poročajo o ogromni kupčiji, ki jo je sklenil v Chile tamkajšnji jugoslovenski finančnik Paško Baburizza. Solitrška delniška družba »Lautaro«, ki je v rokah Baburizze, je kupila vsa aktiva in pasiva najstarejše čilenske solitrške

Politika.

p KRIZA V VLADI. G. ministrski predsednik je že zopet prevzel vladne posle. Pravijo pa, da Pašić še noče aktivno poseči v razplet vladne krize, ki dejansko obstoja, zaradi živahne akcije svojih nasprotnikov v radikalnih vrstah samih. Njegovi nasprotniki delajo, da mu izpodkopljejo tla in ga tako prisilijo, da se umakne s pozorišča. Raznašajo se najrazličnejše, deloma zelo fantastične kombinacije, da bo nova vlada sestavljena iz skupine pristašev Ljube Jovanovića, radićevcev, davidovićevecev in spahovcev. Na čelo tej vladi naj bi stopil Ljuba Jovanović ali pa dr. Ninčić. V političnih krogih so tudi živahno razpravljali o vesti, da so dobili »črnorokci« popočno pokojnino in je zadevni ukaz vzbudil veliko pozornost. Mnenje je, da ima slediti današnji vladi kabinet štedenja. V novo vlado bi stopili dr. Ninko Perić kot minister za finance, dr. Vasa Jovanović za pravosodje, Krsta Miletić za notranje zadeve, Milorad Vujičić za vere in dr. Stanković kot minister za narodno zdravstvo. Ljuba Jovanović bi vstopil v kabinet kot podpredsednik. V kombinacijo prihajata tudi radikalna poslanca Lalošević in Čirković.

p ZA ŠTEDENJE V DRŽAVNI UPRAVI. Predsedništvu radikalnega kluba je poslalo 73 poslancev radikalne stranke pismo, v katerem zahtevajo sledeče: 1. Reduciranje ministrstev od 18 na 12. S tem bi se dosegli veliki prihranki v državnih izdatkih, posebno na izdatkih plač ministrom, ministrom pomočnikom, kabinetnim načelnikom in uradnikom personalnega oddelka. Ta prihranek bi znašal okrog 100 milijonov. 2. Zahtevajo, da se ukinejo mesta drž. podtajnikov, oz. da se ta mesta reformirajo. Takšna namreč, kakoršna so sedaj, so sinekure. Ustanova drž. podtajnikov se naj obdrži le v slučaju, ako se zniža število ministrstev na 12 in ako se delokrog podtajnikov natančno in jasno opredeli v zakonu. Najboljše pa je, ako se ta mesta popolnoma ukinejo. 3. Uradniki naj se reducirajo za 28 odst. V ministrstvih naj se ustanovi komisija, ki naj ugotov-

družbe »Antofogasta« za 2,560.000 šterlingov ali okroglo 12 milijonov dolarjev.

To je sploh največja kupčija, ki se je kdaj sklenila v republiki Chile. Baburizzino solitrsko podjetje razpolaga sedaj z 1.138.000.000 kvadratnih metrov solitrškega zemljišča in 24 najmoderneje opremljenimi tovarnami. Število delavstva z družinami znaša samo pri prejšnji družbi »Lautaro« do 60.000 duš. Lepo spričevalo za Baburizzo je dejstvo, da se med njegovim delavstvom še nikdar ni pojavilo kako nezadovoljstvo in še nikdar ni bilo štrajkov.

Paško Baburizza se je rodil leta 1875. v Koločepu blizu Dubrovnika kot sin preprostih staršev. Bil je izredno bistrega uma, a hodil je le v ljudsko šolo. Še mlad se je lotil trgovine in gnao ga je v svet. Z 21. letom je golih in praznih rok odšel v Ameriko in se naselil na obali Pacifika v mestu Tokopila; kasneje se je preselil v Valparaiso. Bil je pri vsem svojem delu previden pa neutrudljiv in vztrajen; polagoma se je dvigal in dvigal in danes spada med najodličnejše gospodarje republike Chile.

Baburizza pa v sreči ni pozabil domovine in je že veliko daroval v narodne namene.

Življenje bivše srbske kraljice v Parizu.

V naših prečanskih krajih, zlasti še med Slovenci, je politična zgodovina Srbije zelo malo popularna. Pojmi o dobi Obrenovićevega megljeni, Maršikomur je pač znano, da so zarotniški oficirji ubili 1. 1903. kralja Aleksandra in kraljico Drago Mašin in da je potem zasedel prestol kralj Peter Karadjordjević, ali redko kdo se potrudi, da bi izvedel kaj več o dramatičnem vladanju kralja Milana in njegovega nesrečnega sina Aleksandra. V Srbiji se o tej dobi veliko piše, toda te knjige zaidejo redko med naše ljudi. Preko »Tabora« posnemamo zanimivo poročilo pariškega dopisnika »Vremena« o življenju srbske kraljice Natalije v Parizu.

Zanimivo je namreč — prav radi tega, ker je malo znano — da še živi prva srbska kraljica po Kosovem. Knez Milan Obrenović se je namreč prvi proglasil in je bil tudi priznan za srbskega kralja (dotlej so vladali knezi). Tako je z Milanom zasedla srbski prestol kraljevska rodbina, ki je bila prva po tragičnem koncu starosrbske kraljeve dinastije in države na Kosovem polju. Milanova žena Nata-

lija je bila tedaj prva novosrbska kraljica. Ona živi še sedaj — v visoki starosti, a še prilično krepka in zdrava v Parizu, pribeževališču ekskraljev in nekdanj mogočnih aristokratov.

Po izgonu iz Srbije se je kraljica Natalija — ki jo je zapustil tudi mož, kralj Milan, ki je umrl na Dunaju — zatekla v Pariz. Burni dogodki zadnjih let njenega življenja na srbskem dvoru so jo tako razočarali, da je napravila križ čez vse, izstopila iz pravoslavlja in prešla na katoliško vero. Poiskala je miru in tolažbe v katoliškem ženskem samostanu v Parizu blizu Luxemburškega parka. V drugem nadstropju velike stare hiše živi osamljena in zatopljena v molitve in spomine. Sprejema redkokoga. Ima pa pri sebi zvesto častilko gđ. Orešković iz Beograda, ki jo vsak dan spremlja na sprehod. Govorite med seboj čisto srbsčino. Neumorno obiskujete razna pariška sirotišča, azile revne dece, obeljih dojenčkov in druga pribeževališča ponižanih in užaljenih. Čez poletje je živela globoko nekje v francoski provinci, v nekem vinorodnem kraju.

Dopisnik opisuje njeno hojo po ulici: »Ponižani se obračajo za njo, zakaj občudovanje vzbuja njena nepostarana moč, s katero stopa kraljevska, vitka in ponosna starka, vsa v čr-

vi kolik odstotek uradnikov naj se reducira v vseh ministrstvih. Reforme naj bi se ne nanašale samo na praktične in sluge, ampak na vse odvečne uradnike. 4. Redukcija avtomobilov in prepoved, da bi se razen ministrov še kdo drugi smel posluževati državnih avtomobilov. 5. Revizija upokojencev, ki nimajo popolne pokojnine, ki so zdravi in bi še mogli služiti državi in ljudstvu.

p FRANCIJA TERJA VOJNI DOLG. Francoski poslanik je naši vladi izročil prijateljsko noto, ki pravi, da francoska vlada zaradi težke finančne krize v Franciji apelira na zavezniško jugoslovensko vlado, naj uredi svoje vojne dolgove v Franciji. Naša vlada je odgovorila, da bo tej želji ustregla, kolikor ji bo mogoče. Slične note je francoska vlada izročila tudi vladam Češkoslovaške, Italije, Poljske in Rumunije. Naša finančna delegacija, ki potuje v Ameriko, se ustavi tudi v Parizu, da se posvetuje s francosko vlado o rešitvi tega vprašanja.

p DEMARŠA VELESIL V BUDIMPEŠTI. Medzavezniška kontrolna komisija je izročila madžarski vladi oster protest radi ponovnih kršitev vojaških klavzul v trianonski mirovni pogodbi. Protest ugotavlja, da Madžarska še vedno ni razorožena in da njene civilne in vojaške oblasti sabotirajo delo medzavezniške kontrolne komisije. Končno poudarja protestna nota, da je to poslednji opomin in naj Madžarska čimprej izvrši Trianonsko mirovno pogodbo z vsemi klavzulami.

p BRIAND IN LOCARNO. Francoski ministrski predsednik Briand je na skupni seji odsekov za zunanje zadeve in za vojno obrazložil vojaške posledice locarnskih pogodb. Razpravljal je o merodajnih razgovorih glede garancijskega pakta ter je poudarjal odlično vlogo, ki jo je igral angleški zunanji minister Chamberlain pri sestavi locarnskih pogodb. Locarnski pakt pomenja začetek nove dobe, ker tvori medsebojno jamstvo med evropskimi državami v duhu varnosti in solidarnosti. Briand je naglašal, da bi bil leta 1914. sličen pakt preprečil vojno. Pakt vsebuje resne elemente varnosti, ki so za Evropo vzbudile veliko upanje za hodočnost. Člani odsekov so vzeli izvajanja ministrskega predsednika soglasno na znanje. V odgovoru na vprašanje komunista Berthona je Briand izjavil, da je dal Čičerina zagotovilo, da locarnski pakt nikakor ni naperjen proti sovjetski Rusiji ter da bo to tudi javno v zbornici poudarjal. Poleg tega se bo potrudil, doseči za Rusijo v Zvezi narodov stališče, ki bo enako onemu drugih držav.

Današnji nakladi je priložen običajni stenski koledar za leto 1926.

Celjska kronika.

c VOZI DESNO! Z novim letom stopijo v veljavo novi cestno-prometni predpisi, ki so bili uveljavljeni s čl. 33. zakona o proračunskih dvanajstlinah za mesece december, januar, februar in marec. — Vsi vozovi morajo voziti od novega leta dalje na desni strani cest in se morajo tudi izogibati samo na desno stran. Prehitevati smejo samo na levo. Ves cestni promet se vrši torej ravno nasprotno kakor doslej. Ker morajo vsa vozila voziti vedno na desni strani v smeri vožnje, je vožnja po sredi ceste nedopustna. Novi predpisi veljajo za vso državo. Da ne bo nesreč je potrebno, da se od novega leta dalje drže vsi novih cestno-prometnih predpisov. — Vozni in izogibaj se desno, prehitevaj na levo!

c CELJSKE BANKE POSLUJEJO v četrtek, dne 24. t. m. samo do dveh popoldne.

c CELJSKE BRIVNICE bodo na praznik v petek 25. ves dan zaprte, v soboto 26. dopoldne odprte, v nedeljo 27. pa zopet zaprte.

c OBRTNA ZADRUGA MESARJEV V CELJU naznanja, da ostanejo za božične praznike, to je dne 25. in 26. decembra t. l. vse mesnice in stojnice v mestu Celju in v občini Okolica Celje ves dan zaprte. V nedeljo, dne 27. decembra predpoldne bodo pa ti mesarski obrati zopet odprti.

c ZA RAZPIS OBČINSKIH VOLITEV V LJUBLJANI. V seji občinskega sveta 18. t. m. je prišel razgovor tudi na ustanovitev Zveze avtonomnih mest, o kateri je poročal občinski svetnik g. dr. Kalan. Po stvarni debati je občinski svet to akcijo odobril ter je soglasno sklenil resolucijo, v kateri protestira proti odgoditvi občinskih volitev v Ljubljani ter zahteva kot zakoniti varuh avtonomnih pravic, da se ljubljanske občinske volitve takoj razpišejo. Župan g. dr. Hrašovec je dobil še posebno naročilo, da v Zvezi avtonomnih mest pokrene tozadevno akcijo. — Za protest proti odlaganju ljubljanskih občinskih volitev so glasovali: demokrati, narodni socialci, radikali, socialni demokrati in SLS.

c DRUŠTVO JAVNIH NAMEŠČENCEV IN UPOKOJENCEV V CELJU je priredilo v nedeljo 20. t. m. veliko-manifestačno zborovanje, ki je izzvenelo v oster in odločen poziv vladi, da izpolni napram nameščentstvu zakonito zjamčene obveznosti. Udeležba je bila nadvse veličastna, bili so zastopani vsi kraji celj. okrožja. Zborovanje je vodil predsednik profesor Raič, ki je v temeljitem referatu podal zahteve zborovanja in stavil tozadevne resolucije. Poleg predsednika sta govorila še gg. ravnatelj Logar in upravitelj Prekoršek. Želimo utemeljenim zahtevam uspeha na merodajnih mestih!

c VOLITVE V DELAVSKO ZBORNIČO. G. minister za socialno politiko je odredil, da se dne 26. t. m. konstituirajo celjski krajevni odbor za volitve v delavsko zbornico. V odbor sta delegirana g. vladni svetnik dr. Žužek kot predsednik in g. policijski svetnik dr. Senekovič kot podpredsednik.

c RAFAILO PERIČ. V nedeljo 20. t. m. ob treh popoldne se je vršil pogreb prerano umrlega prvega celjskega pravoslavnega svečenika ispred vojašnice kralja Petra ob veličastni udeležbi vojaštva in civilnega prebivalstva. Po dokončanih cerkvenih obredih, ki so jih izvršili ljubljanski prota g. Jankovič ter mariborski prota g. Trbojevič kot rajnikova druga, se je poslovil g. žup. dr. Hrašovec v pretresljivih besedah od pokojnika imenom mestne občine, krajnega šolskega sveta in prebivalstva, povdarjajoč v svojem govoru velike vrline, ki so dičile pokojnega g. Periča, ki je užival v Celju vsesplošne simpatije in vse spoštovanje, ki ga je zaslužil mož takega značaja. Pevski zbor je zapel »Vigred se povrne«, nakar se je začel pomikati žalni sprevod po mestu na Mestno pokopališče. G. Rafael Perič je preživel med nami v Celju samo dobra tri leta; v tej kratki dobi pa je vzljudil naše mesto, in mi, ki smo imeli priliko spoznati pokojnika, smo častili v njem velikega Jugoslavena, moža globoke narobrazbe in one srčnodobre konciliantnosti, ki ji je tuje sovraštvo, in ki širi samo ljubezen. Čast in slava spominu njegovemu! Naj mu bo lahka naša zemlja! Narodno Celje sočustvuje s spoštovano, težko prizadeto rodbino.

c LEPA BOŽIČNICA! Blizu 200 najrevnejših otrok vseh štirih osnovnih šol celjskih bo obdarovanih to sredo popoldne z obuvalom, obleko in perifrom, katero blago je vredno okrog 18.000 dinarjev. Do tako lepe božičnice so pripomogli sledeči dobrotniki: a) mestna občina celjska 3.000 Din; b) okoliška občina celjska 1.000 Din; c) že objavljeni celjski denarni zavodi skupno 3.500 Din; d) zbirka na poli šol. sluge J. Kmecla 2.230 Din in nekaj blaga; e) čisti dobiček zadnjih dveh dobredelnih prireditelj v Narodnem domu 4.767.65 Din; f) tovarna tkanin v Št. Pavlu pri Preholdu 38 m platna ter ostanek (v blagu in denarju) od tuk. zaščite dece in mladine. — Okrajni zastop Celje pa je še daroval naknadno za božičnico na mestni deški šoli 400 Din in mestni deški šoli tudi 400 Din. V imenu ubogih obdarovancev vsem prisrčna zahvala! — Upraviteljstvo vseh celjskih osnovnih šol.

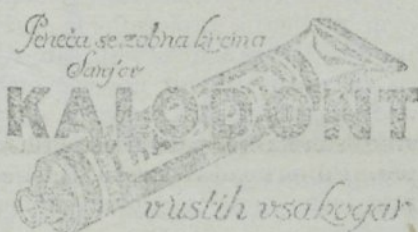
c ZAHVALA ZA DAR MLADINI. Drž. okoliški deški osnovni šoli v Celju je naklonila tukajšnja drž. krajevna zaščita dece in mladine za božičnico revnim šolarjem zavoda 3525 Din in 24 metrov blaga od čistega dobička dobredelne prireditve, ki je bila name-

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista dehtita žarita svežosti, okusna, oskrbovana. Veselo zdravje se smeje z lestečimi zobmi

Dnevna gojitev s »Kalodontom« je najsigurnejša pot, da obvarujete lepoto in zdravje Vaših zob.

njena v prid obdarovanju najrevnejših šolskih otrok. Bodi zaščiti izrečena v imenu naše bedne šolske mladine prav prisrčna zahvala.

c ZAHVALA ZA NAKLONILNO ŠOLSKI DEGI. Upraviteljstvo okoliške deške osnovne šole v Celju se prav toplotno zahvaljuje Okrajnemu zastopu v Celju za podarjenih 400 Din za podporo ubogih učencev.

c MESTO VENCA NA GROB g. Karlu Čečku sta darovala mesarski mojster g. Adolf Urbančič in trafikant g. Alojz Šurm vsak po 100 Din občini Celje-okolica.

c PROMOCIJA. V soboto 19. t. m. je promoviral g. Karl Urh, član »Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju«, doktorjem prava. Čestitamo!

c PODPORNO DRUŠTVO ZA REVNE DIJAKE NA DRŽ. REALNI GIMNAZIJI V CELJU je imelo v ponedeljek, dne 21. t. m. svoj redni občni zbor. Začasni vodja zavoda profesor Mastnak se je v uvodnih besedah spominjal umrlega predsednika ravnatelja Jeršinovića, kateremu je bilo to društvo zlasti pri sreč. Tajnik in knjižničar prof. Raič je podal izčrpno poročilo o nalogah in težkočah društva, na katero se stavijo leto za letom večje zahteve. Saj so na zavodu le redki oni dijaki, ki se začetkom šolskega leta ne zatečejo k temu društvu, nekateri bi brez brezplačnih knjig sploh ne mogli študirati. Za bodoče upravno leto se je sklenilo pobirati od vsake izposojene knjige po en dinar, da se omogoči nabava še večjega števila potrebnih knjig. Blagajna, ki jo upravlja prof. Kardinar, izkazuje v pretečenem letu majhen deficit, ker se je izdalo za nove knjige nad 31.000 Din. Obutev za najrevnejše dijake je stala nad 3200 dinarjev, vezava knjig okrog 1000 dinarjev, vseh izdatkov je bilo 37.581 dinarjev. Ugotovilo se je na občnem zboru in imenom navedlo one knjigarne, ki s slabo vezavo šolskih knjig iščejo prevelike dobičke. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: za podpredsednika odvetnik dr. Jos. Vrečko, za tajnika in knjižničarja profesor Slavko Raič, za blagajnika prof. Jos. Kardinar, za odbornike opat Peter Jurak, prof. Jos. Kožuh, prof. Ant. Cestnik, za namestnika profesorja Srečko Brodar in Janko Orožen ter za pregledovalca računov profesorja Martin Mastnak in Franc Mravljak. Predsednik društva je po društvenih pravilih vsa-

kokratni gimnazijski ravnatelj. Društvo uživa zaradi svojega karitativnega delovanja v Celju in izven Celja velike simpatije in razumevanje.

c DRUŠTVO DRŽAVNIH UPOKOJENCEV IN UPOKOJENK ZA SLOVENIJO SEDAJ V CELJU je začelo z 20. t. m. v zmislu čl. 6 društvenega zakona po novih pravilih delovati. Društvo ima namen in nalogo varovati in pospeševati koristi in pravice članov in jim nuditi v slučaju potrebe moralno pomoč. Izdajalo bo tudi glasilo »Upokojenec«, v kolikor bodo to dopuščala društvena gmotna sredstva. Prevzele bo I. splošno društvo jugoslovanskih upokojencev v Ljubljani, ter vabi vse njegove člane, da nabirajo nove člane, ker je le pod pogojem, da se število članov znatno zviša, mogoče izvršiti dano nalogo. Vabimo torej vse še neorganizirane državne upokojence, upokojenke, vdove in sirote h pristopu, da bodo moglo naše društvo nastopiti z močnim vplivom in izvojevati ter izboljšati naš gmotni položaj. Le z združenimi močmi nam bo mogoče, kaj doseči. Društvo ne gleda na strankino pripadnost ter sprejme kot člana vsakega, ki dobiva iz državne blagajne kako preskrbnino pod katerimskoli naslovom. Ne dela nobene razlike med strokami, višjimi in nižjimi ter spolom. V vašem lastnem interesu je, da izdatno pomnožite naše vrste in opustite krajevna društva, ker je le v slogi moč. Zastopati hočemo vse upokojence brez vsake razlike z vso možnostjo, katero nam pa vi sami morate nuditi s polnoštevilnim pristopom. Do potrdila pravil po oblasti bode rabilo društvo še tiskovine prejšnjega društva do popolne vporabe. — Pristopnina znaša tri dinarje enkratno, članarina pa zdaj še mesečno dva dinarja, plačljiva polletno naprej, toraj prvokrat 15 Din, potem pa po 12 Din v januarju in juliju vsakega leta. Pri mnogoštevilnem pristopu ne bo treba zvišati članarine. Pristopi lahko vsak na ta način, da kupi pri najbližjem poštnem uradu čekovno položnico za 25 par in plača na naš kont št. 12.450 za I. splošno društvo jugoslovanskih upokojencev v Ljubljani 15 Din. Upokojenci, upokojenke, vdove in sirote! Uvažujte!

c PROSTA STANOVANJA. (Razglas.) Nastopna stanovanja se bodo v smislu zakona o stanovanjih dodelila: A. Drugič objavljena stanovanja: Trnovlje 40, Žohar Ivan, 2 sobi (ena s štedilnikom), prtl. Moste, obč. Sv. Lovrene 28, Mulej Avguštin, 1 soba, 1 kuhinja. Polhe 33, Hosner Jakob, 2 sobi, 1 kuhinja, prtl. Čret 26, Gorišek Ivan, 1 soba brez štedilnika. Kresnike-Štore 55, Per Marija, 1 soba, 1 kuhinja, prtl. B) Drugič objavljena stanovanja: Razlagova ulica 9, Borlak Štefan, 1 soba s štedilnikom, prtl. Glavni trg 8, Faninger Ernest, 2 sobi, II. nadstropje. Na okopih 9, Mestna obč. celjska, 3 sobe, 1 kuhinja, II. nadstropje. Slomškov trg 4, Perissich Adolf, 1 soba s šted., podstr. Gregorčičeva ul. 7, dr. Kalan Ernest, 3 sobe, 1 kuhinja, II. nadstr. Lava, Gornji Lanovž, Rakusch Daniel in V., 5 sob, 1 kuhinja, II. nadstr. Vojnik trg 67, Občina Vojnik trg, 1 soba s štedilnikom. Lisce 47, Završnik Fran, 1 soba, 1 kuhinja brez štedilnika, prtl. Gaberje 146, Žemlja Andrej, 1 soba, 1 kuhinja. Čret 55, Golavšek Alojzija, 1 soba, 1 kuhinja. Sv. Jurij ob juž. žel. trg 53, Schaut Marija, 1 soba brez štedilnika, prtl. Stranke, ki spadajo po stanovanjskem zakonu med zaščitene osebe, se pozivajo, naj v roku 5 dni, to je do 28. dec. 1925 ob 12. uri opoldne naznanijo v pisarni stanovanjskega sodišča, da se potegujejo za eno izmed goriznačenih stanovanj. Kdor se ne zglašuje se smatra, da sploh ne reflektira in ne prosi za ta stanovanja. To imajo tudi storiti tisti prošnjiki, ki so v svojih prošnjah navedli, da se potegujejo za »katerosibodi stanovanje«, ali ki so prijavili kako drugo stanovanje, ki pa jim ni bilo dodeljeno, ker bi sicer pri dodeljevanju goriznačenih stanovanj ne prišli v poštev kot reflektanti. Zaščitene stranke, ki svojih prošnji za nakazilo stanovanja dosedaj vobče niso vložile odnosno starih prošnji niso obnovile ali spopolnile po predpisih novega zakona o stanovanjih, se pozivajo, da to storijo do navedenega dne, ker bi se jih sicer pri do-

delitv, teh stanovanj ne moglo vpoštovati.

c TRGOVSKI PLES. Trgovsko društvo naznanja cenjenemu občinstvu, da priredi dne 2. januarja 1926 »Trgovski ples«, ki se bo vršil v prostorih »Celjskega doma«. Za prvovrstno godbo je preskrbljeno: svirača bo kapela dravske divizije pod osebnim vodstvom kapelnika g. dr. Josipa Čerina. Prireditelj obeta biti ena izmed najbolj prijetnih zabav v letošnji zimski sezoni, posebno ker bo imela značaj čisto domače in priproste zabave. Vabila za ples se te dni razpošiljajo. — Načelnstvo. 1320

c PROSTOVOLJNO GASILNO DRUŠTVO V GABERJU priredi na Štefanovo 26. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilni Pristovšek na Sp. Hudinji božičnico, katere čisti dobiček je namenjen za nakup orodja novoustanovljeni gasilski straži v Spodnji Hudinji. 1359

c LUČ NA BREGU. Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjamo, da bomo o božičnih praznikih zopet Breg razsvetili. Ker pa Brežani niso luči vajeni, bode začetna razsvetljava zelo nežna in se bode omejevala bolj na večere. Šele ko se bodo tudi na živcih slabi luči privadili, se bode ona stopnjevala ojačila, tako, da bode 30. in 31., t. j. na Silvestrovo najmočnejša (in bode trajala celo noč. To bodi v vedenje in znanje vsem tistim Brežanom, ki zvečer ne najdejo pravočasno domov, pa tudi vsem onim, ki imajo v srčnih ali kakih drugih zadevah po noči na Bregu opravka. Razsvetljava je takse prosta. — Oskrbništvo Lune na nebu.

c TRIGLAVANSKI PLES V CELJU. Jug. akad. društvo »Triglav v Ljubljani« priredi dne 6. februarja 1926 v Celjskem domu v Celju elitni triglavanski ples, ki bo najsijajnejša prireditelj letošnje sezone. Med celjskimi starešinami se je že osnoval poseben prireditveni odbor, ki ima svoje redne seje vsak petek ob 20. uri v Celjskem domu. 1287.

c MAJHNO ZLATO ŽENSKO URO JE IZGUBIL dne 25. novembra t. l. oskrbnik Celjske kočice g. Valentin Baudaš na poti iz Celja do Pečovnika. Ura je bila na tenki zlati verižici. Pošteni najditelj jo naj odda proti nagradi pri lastniku ali pa pri policiji v Celju.

Radi treh zaporednih sledečih si prazničnih dni bo prihodnja številka novoletna. Ona izide v sredo dne 30. t. m. popoldne v znatno povečanem obsegu.

Današnji številki so priložene položnice, katerih se naj poslužijo cenjeni naročniki, zlasti pa zamudniki. Te prosimo, da bi gotovo poravnali dolžno naročnino in plačali novo vsaj za tri mesece naprej, da se rešijo skrbi, nam pa olajšajo delo. Sploh prosimo vse naročnike, naj izvolijo pravi čas nakazati naročnino za naprej.

Širom domovine.

š LOTERIJA JUGOSLOVENSKE MATICE. V nedeljo 20. t. m. ob 3. uri pop. se je vršilo v Narodnem domu žrebanje loterije Jugoslovenske Matice. Poleg komisije, kateri je predsedoval predsednik Jugoslovenske Matice, je žrebanju prisostvoval tudi g. notar Bleiweis, g. Pust, nadpreglednik finančne kontrole ter dve priči iz navzočega občinstva. Glavna dobitka, to je dve motorni kolesi, sta zadeli št. 6836 in 17233, ostale dobitke, t. j. 25 navadnih koles znamke »Tour de France« so zadele sledeče številke: 19.387, 6847, 9987, 15.275, 17.398, 7726, 15.163, 4129, 2700, 17.097, 9865, 5853, 455, 3127, 9892, 6244, 2186, 14.971, 16.326, 18.831, 857, 9145, 5849, 3393 in 11.849. Imejitelji izžrebanih srečk, bivajoči v Ljubljani, dobitke lahko takoj dvignejo. Zglasijo se naj v pisarni Jugoslovenske Matice, Šelenburgova ulica 7/II. Zunanji pa naj vpošljejo srečke v priporočenem pismu in naj javijo naslov, da se jim dobitke pošlje po železnici.

š SMRT POSTAJENAČELNIKA POD VLAKOM. Minolo soboto v jutro se je smrtno ponesrečil načelnik postaje v Štorah g. Joško Vidic. Na svoji revizijski poti po progi je prišel iz neznanega vzroka pod vlak, ki ga je povozil. Rajnik zapušča vdovo in štiri nepreskrbljene otroke. Pokopali so ga na Teharju.

š ELEKTRIFIKACIJA PTUJSKEGA POLJA. Ne glede na projektirani daljnovod Ptuj-Ormož-Varaždin se študira sedaj v zadružnih krogih vprašanje elektrifikacije Ptujskega polja. Tozadevno se je vršil te dni sestanek pri Sv. Marjeti pod Ptujem, kateremu je bil predložen celotni načrt elektrifikacije Ptujskega polja. Ustanovile bi se zadružne elektrarne v Budini, Spuhlji, Novi vesi, Bukovcih, Stojncih, Mali vasi, Forminu, Cvetkovcih, Rogoznici, Podvincih, Dornovi, Moškanjcih, Šmarjeti in Prvencih, vsega 14 vaških zadružnih elektrarn, ki bi dobivale to od Fale iz transformatorja na Bregu pri Ptuj. Načrti za daljnovod kakor za vaška omrežja so že izdelani. Izvršitev bi stala po proračunu Siemens 3.497.000 Din, po proračunu AEG 2.995.000 Din. Hišne instalacije tu niso štete. Računa se, da se bo ob pričetku priključilo približno 6000 žarnic in za približno 250 k. s. motorjev. Finansirala se bo naprava deloma z deleži, deloma s posojili pri krajevnih posojilnicah in zadružnih centralah. Zanimanje teh malih kmečkih občin bi lahko osramotilo marsikatero naše mesto in trško občino, ki je še vedno v pravi egiptovski temi, dasi bi že lahko zdavna imelo pošteno električno pocestno in hišno razsvetljavo.

š ZRAČNI PROMET PRAGA-LJUBLJANA-TRST. Po vesteh iz Prage je polkovnik Stead predložil češkoslovaški vladi projekt, da se uvede zračni promet Praga-Zagreb-Ljubljana-Trst. Kakor javljajo listi, je češka vlada naklonjena projektu, ki se bo tekom prihodnjega leta realiziral.

š IZROČITEV AVSTRIJSKIH ARHIVOV. Že davno je bila sklenjena med Jugoslavijo in Avstrijo konvencija, po kateri nam ima avstrijska vlada iz dunajskih državnih arhivov izročiti vse one listine, ki se nanašajo na kraje, ki so prišli pod Jugoslavijo. Izvršitev konvencije pa je naletela vedno na nove zapreke, tako da smo do sedaj prejeli le nekatere manj važne listine, dočim se vse važnejše nahajajo še vedno na Dunaju. Da se zadeva pospeši in likvidira, je naročilo zunanje ministrstvo mariborskemu velikemu županu dr. Pirkmajerju, da odpotuje na Dunaj in uredi z avstrijsko vlado vse podrobnosti glede izvršitve arhivske konvencije. Ta pogajanja se bodo vršila prihodnje dni. Prevzem naših listin preskrbi nato poseben odbor, ki bo imel svoj sedež najbrž v Mariboru.

š VIS BREZ BRZOJAVNE ZVEZE. Že pred dobrim mesecem se je pokvaril kabel, ki je spajal otok Vis s kopnim, a še do danes ni upostavljen, dasi je Vis važno tržišče za vino in za drugo industrijo.

š DROBIŽ PO 50 PAR V PROMETU. Kovani drobiž po 50 par pride te dni v promet v precejšnjih količinah. Drobiž je kovan iz kovine kakor kovani novci po 2 in 1 Din; seveda je za polovico manjši kakor kovani dinarji.

Za Božič

najimenitnejši film sezone

Kraljica sužnjev

V glavni vlogi

Maria Corda.

Kolosalna scenerija. Prehod Judov čez Rdeče morje. Ne zamudite! Film »Kraljica sužnjev« je priznano večji in boljši od filma »DESET BOŽJIH ZAPOVEDI«.

Mestni kino Celje.

š OBČNI ZBOR KMETIJSKE PODRUŽNICE V ŽALCU. Že mnogo let ni bilo tako podučljivega in veležanimivega občnega zbora, kot je bil zadnji, ki se je vršil v nedeljo, dne 13. t. m. ob treh popoldne v gostilni gosp. Tr. Pikla v Žalcu. Po končanem običajnem dnevnem redu je razpravljal živnozdravniki, g. Ivan Fischer o prvi pomoči pri naglem obolenju domačih živali tako temeljito, razumno in nazorno, da ga je zbrana množica — nad 60 kmetovalcev — dve in pol ure pazljivo poslušala in se mu po končanem govoru prav iskreno zahvaljevala. Da je bil občni zbor tako lepo obiskovan je pripisovati v prvi vrsti napovedanemu govoru v celi Savinjski dolini občne priljubljenega in odličnega strokovnjaka in v drugi vrsti dejstvu, da je dobil vsak izmed 137 članov naše podružnice na ime se glasečo, pismo vabilo. — k.

š OBČINSKE VOLITVE V MARENBERGU. V nedeljo 20. t. m. so se vršile v Marenbergu, znanem nemškem gnezdu v Dravski dolini, kjer je sedaj tudi sedež bivšega nemškega poslanca Schauerja, občinske volitve. Tekmovalo je pet list in sicer dve slovenski, dve socijaldemokratski in ena nemška. Nemci so po svoji nekdanji navadi razvili nečuvnen teror napram svojim uslužbencem, kateri so svojim gospodarjem morali celo v volilnem lokalu pokazati prazne pesti, ko so spustili kroglice v nemško škrinjico. Posamezni slučajji so se v zapisniku ugotovili. Nemška lista je dobila 105

glasov in je čisto brezdvomno, da so dobili Nemci pod pritiskom tudi glasove delavcev, ki so sicer socijaldemokrati, ker bi sicer bilo izključeno, da bi socijaldemokratski listi dobili samo po 7 odnosno 8 glasov. Slovence so žal tudi tokrat razdvojili že znani razdiralni elementi in je bila vključena naporu s strani vseh narodnih elementov postavljena že takoj v začetku volilnega boja separatistična lista. Ostali združeni Slovenci so pozneje postavili svojo listo z bivšim gerentom g. Ternikom na čelu. Ta lista je dobila 32, prva pa 31 glasov. Tako so dobili Nemci 5, Slovenci pa štiri mandate. V očigledni slovenski razcepljenosti je bilo ta rezultat vnaprej pričakovati in nas ni presenetil. Z ozirom na razna protizakonita dejanja nemških agitatorjev bo proti volitvam najbrže vložen priziv.

š »ORJUNA« PROTI NEKVALIFICIRANEMU NASTOPU DR. LEONTIČA. Proti nastopu dr. Leontiča, šefa vseh »Orjun«, ki je na nekvalificiran način pozval g. Svetozarja Pribečeviča radi dostojne politične kritike na dvojni, so se dozdej izrekle poleg prestolniške Orjune v Beogradu vse Orjune v Vojvodini, dalje Orjuna v Ogulinu, Vrginmostu itd. V mariborski oblasti ste doslej obsodili to postopanje in zahtevali izredni kongres »Orjun« obe mestni organizaciji Orjune v Murski Soboti in Marenbergu.

š BOJ ZA ŽENSKO DOLGE IN KRATKE LASE. Uredništvo »Marburger Ztg.« je bilo razpisalo tri na-

grade za glasovanje glede dolgih in kratkih las pri ženskah. Vposlanih je bilo 1521 izjav, med temi 1121 izjav iz Maribora samega. V Mariboru se je izreklo 573 glasov za dolge, 456 glasov za kratke lase, dočim je bilo 92 glasov nevtralnih. Izmed moških glasovalcev je bilo 80% za dolge lase, kar morajo neomožene dame vsekakor upoštevati. Prvo darilo je dobil Herman Zenz v Mariboru, drugo ga. Eberhardt iz Banata, tretje pa gdčna. Lija Popovič iz Ljubljane.

š POMANJKANJE PROFESORJEV V SRBIJI. Kakor je znano, zelo primanjkuje v naši državi izprašanih srednješolskih učiteljev. V lanskem šolskem letu so n. pr. poučevali na srednjih šolah 903 neizprašeni učitelji, med njimi okoli 600 ljudskošolskih učiteljev. Izprašanih profesorjev primanjkuje tako, da letos niso mogli dobiti niti dosti kompetentov za razpisana ravnateljska mesta v južnih pokrajinah. Nezasedeno je ostalo ravnateljsko mesto na nepopolnih gimnazijah v Paraćinu, Ivanjici, Kuršumlji, Caribrodu, Novi Varoši, Kavadaru in Debru. Prosvetno ministrstvo je poslalo obvestilo o tem tudi v Slovenijo, če bi se morebiti kak profesor javil za katerokoli teh mest. Kompetira lahko vsak profesor, ki je že služil osem let.

š ČETRTI VELIKI DOBROTNIK JADRANSKE STRAŽE. V proslavo 1. decembra je poklonil Jadranski Jadranski Straži 10.000 Din Tonko Milič, ravnatelj Adria-Bauxita v Šibeniku, ter postal četrti dobitnik te važne naše institucije. Prvi je bil Nj. Vel. kralj Aleksander, drugi Franc Petrinović, tretji pok. Milan Pavlovič.

š TIHOTAPEC NA POTOVANJU. V soboto zvečer se je peljal od Špilja proti Št. Ilju tihotapec z 90 kg saharina. Ko pa je zagledal carinika, je takoj skočil iz vozečega vlaka in prepustil blago usodi. Saharin so seveda takoj zasegli, tihotapca pa še iščejo.

š VELIKANSKO KAD JE IZDELAL g. Fr. Medved, član širok Slovenije znane sodarske zadruge v Tacnu pod Šmarno goro. Kad je iz mesecnega leša ter meri v visokosti 470 centimetrov, v premeru 420 cm, debelina dog in tal pa znaša 12 cm. V kad gre 50.000 litrov tekočine. Kad je naročila tovarna tanina v Sisaku. Kad si lahko vsakdo ogleda te dni naprej skozi božične praznike v skladišču Strojne in mizarske zadruge blizu kolodvora v Vižmarjih.

š STRAŠNA NESREČA V ISTRI. Pri Sv. Nedelji v poreškem okraju se je pri kopanju bavksita udrla velika plast zemlje in pokopala 10 delavcev. Kljub takojšnjim reševalnim delom so izkopali 8 delavcev že mrtvih, enega pa težko ranjenega. Samo 17-letni delavec Valentič je ostal po čudnem slučaju nepoškodovan.

š LEPA VIDA. Pred užičkim sodiščem se je vršila te dni zanimiva obravnava. Vidosava Milinković, najlepša žena v celi okolici, je bila strastna ženska ter je ljubimkala s celim svetom. Končno so je silno zaljubila v sorodnika svojega moža, mladega Vučka Obradoviča. Dogovorila sta se, da spravita s pota oviro svoje ljubezni: v sporazumu z njeno materjo Mileno sta najela seljaka Nedeljka Gavriloviča, ki je za lepo nagrado ustrelil moža lepe Vide. Žandarmerija je prišla storilcem na sled in prošlo soboto se je v zadevi vršila sodna obravnava. Zaslanih je bilo mnogo prič. Nedeljko Gavrilovič in Vučko Obradović sta bila obsojena na smrt. Vidosava in njena mati pa vsaka na 20 let težke ječe. Občinstvo je razsodbo sprejelo s klici: »Živela pravica!«

š SARAJEVSKI TRAFIKANTI NE SMEJO PRODAJATI PORNOGRAFIČNIH KNJIG. Mestna občina sarajevska je trafikantom prepovedala prodajanje pornografičnih knjig. Odslej smejo trafikanti prodajati samo tobak, cigarete, časopise, znamke in razglednice.

š UMOR PRI HAZARDNI IGRI. Nameščena rudnika Gučkovo pri Skoplju, inženjer Nikola Svedovski in uradnik Mane Diković, sta v nedeljo igrala neko hazardno igro. Pri tem je prišlo do ostrega prepira in je uradnik Diković ustrelil inženjerja. Diković je bil aretiran in izročen sodišču.

Rudninske vode se dobijo v drogeriji 'Sanitas', Celje.

Franc Jožefova grenčica,
Hunyadi Janoš,
Guberska srebrenica

Mlinski vrelec,
Ema vrelec,
Levico

Nieder Selters.

Š FALZIFIKATOV DVODINARSKIH NOVCEV NI. Kakor se je s strokovnim raziskovanjem ugotovilo, je domneva, da krožijo v prometu ponarejeni dvodinarski novci neosnovana. Konfiscirani dvodinarski novci ni falzifikat, marveč — makulatura. Na podlagi te ugotovitve je nadaljna preiskava v tej zadevi ustavljena.

Š CIGANSKA GOLJUFA. K posestniku Gregorju Jelencu in Jožefu Ušmelju v Železnikih sta prišla pred kratkim dva cigana s konji in jih pričela prodajati oziroma ponujati v zamjenjavo. Ko je bila kupčija sklenjena in sta cigana odšla, sta posestnika uvidela, da sta bila ogoljufana za okrog 6570 Din. Oškodovanca sta prijavila zadevo orožnikom.

Š DAVKI V SREMU. Posestnik Jurij Kastel iz Bačke Paľanke ima v loku kakih 100 oraloov polja, za kar mora plačevati letno 82.000 Din davkov. Ker so bile vse njegove pritožbe odbite, mora sedaj Kastel posestvo prodati, da bo mogel poravnati zaostale davke.

Š V SLUŽBI UMORJEN. V Črni gori kadé večinoma tobak, ki ni monopolsko blago. Vlada je zaradi tega finančnim organom naročila naj strogo nastopajo proti temu. V Nikšiću je neki uslužbenec finančne kontrole vprašal mladega človeka, kakšen tobak kadi. Mladi Črnogorec je reagiral na ta način, da si je prižgal cigareto ter zapustil fokal. Ko mu je financer sledil in hotel odvzeti cigareto, je mladenič potegnil revolver ter ustrelil financerja.

Š MAŠČEVANJE PRAVOVERNIH TURKOV. Bivši župan Skoplja, ugledni mñijonar Rešid Omer Beg, je visoko izobražen mohamedan, svobodomiseln in napreden. Njegove žene hodijo nezagrjnene okrog. Zaradi tega ga pravoverni rojaki silno sovražijo. Dne 9. t. m. je nekdo oddal v temi na Rešid Bega tri strele ter ga nevarno ranil.

Š SIN STRELJAL NA LASTNO MATER IN NA SEBE. V Dragi pri Sušaku se je dne 10. t. m. izvršila grozna rodbinska tragedija. Nad 50 let stara vdova Matilda Viškanić je imela pri sebi edinega sina, 26-letnega Ivana, ki je po poklicu zlatar, toda vsled jetike brez službe. Zadnje čase si je vtepla mati v glavo misel, da se zopet poroči, dasi je vsa zgrbančena in starikava. Zaman ji je sin možitev odsyetoval. Materina trma je bolnega in nervoznega sina spravila v tako ekstazo, da je oddal na mater štiri strele, nato pa si pognal kroglo v glavo. Mladenič je v bolnici izdihnil, mati pa najbrž ozdravi.

Š NA ALBANSKO-ČRNIGORSKI MEJI. Blizu albanske meje so našli tri mrtve Črnogorce iz plemena Kući. Albanci so bili vse tri ujeli in jih nato v gozdu privezali na drevesa, kjer so umarli od lakote in mraza. Ko so zvedeli za to Kući, so takoj organizirali maščevalen pohod na sosednje albansko ozemlje, toda na meji so jih ustavile naše straže in jih poslale nazaj. Naše oblasti so opozorile tudi albansko oblast, naj ojači straže na črnogorski meji. Kući pa pravijo, da bodo svoje ljudi kljub vsemu maščevali.

Š PES NAŠEL LISTNICO S 4000 DINARJI. Preko nasadov Zrinjskega trga v Zagrebu je te dni tekel pes, ki je nosil v gobcu listnico. Nekaterim pasantom se je zdefo to prav čudno, a stvar se je kmalu pojasnila. Na Zrinjski trg je prihitela neka gospodična ter izpraševala pasante, če ni morebiti kdo našel listnico s 4000 Din. Opozorili so jo na psa z listnico v gobcu. Gospodična je sledila psu, ki je končno v neki veži spustil listnico na tla. Tako je prišla zopet do svojega denarja.

Š NEPOZNANA UTOPLJENKA. V bližini kolodvora v Kresnicah so potegnili ljudje iz Save žensko truplo. Utopljenka je bila okrog 35 let stara,

šibke postave, kostanjeh las ter okroglega obraza. Oblečena je bila v zakrpane čevlje, modrikasto letno krilo z belimi obročki in zakrpano črtano bluzo. Na glavi je imela temno ruto. Na truplu ni bilo nikakih znakov nasilstva, in je, po slabi obleki soditi, pognala neznano žensko v obup beda.

Š UBEŽNI KAZNJENEC NAPADEL OROŽNIKE Z BOMBO. Te dni je prišlo pri samostanu Jovanje pri Užicah do težke borbe med 10 žandarji in razbojnikom Anišićem, na čegar glavo je razpisana premija 25.000 dinarjev. Anišić je bil spomladi pobegnil iz kaznilnice v Lepoglavi ter od onega časa izvršil celo vrsto novih razbojstev. Ko so žandarji obkolili hišo njegovega tovariša, so domačini otvorili ostro streljanje na žandarje. Končno je Anišić proti orožnikom vrigel bombo, ki je enega orožnika ubila, dva pa težko ranila. Anišić je pobegnil, njegovi tovariši pa so bili aretirani.

Š ČUDNA NESREČA. V Beogradu je povozil Pašićev avto gimnazijsko profesorico Zorko Mihajlović, ki je bila poročena z nekim beograjskim podjetnikom, a se je imela baš tisti dan pred duhovnim sodiščem razporočiti. Povožena žena je ostala na licu mesta mrtva. Tako je usoda sama izvedla ločitev.

Š PROCES PROTI ČRNOGORSKIM ODMETNIKOM. Na Cetinju se je začela velika pravda proti 23 črnogorskim odmetnikom, ki so obtoženi 27 zločinov umora, 5 težkih telesnih poškodb in 67 raznih drugih kaznivih dejanj. Odmetniki so med drugimi napadli lansko leto vlak na progi Bar-Virpazar. Pri tem napadu so ubili 8 orožnikov in 7 vojakov in med civilisti tudi bivšega črnogorskega poslanca Marka Simonovića. Po prečitjanju zelo obširne obtožnice je bil najpreje zaslišan glavni obtoženec Gjorgje Kustodić. Ta je med drugim izjavil, da je imela akcija odmetnikov tudi političen cilj obnoviti neodvisnost Črne gore in da je zato to akcijo financirala tudi Italija. Glavni organizator te akcije je bil vojvoda Plamenac. Izjavil je dalje, da ni pravično, da mora on sam sedaj nositi glavno odgovornost, dočim se glavni krivec vojvoda Jovan Plamenac svobodno spreha in dobi va še plačo od države. Njegova izjava ni imela zaželjenega učinka, ker je znano, da vojvoda Plamenac ni organiziral razbojniških čet.

Š IZAZREDNA LOTERIJA VZROK SAMOMORA. V srbskem selu Jabukovci pri Vranjem je živel posestnik male kmetije Jovo Mitrić s svojo številno rodbino. Pred dvema letoma ga je neki znanec pregovoril, naj kupi srečko razredne loterije, pa bo kmalu bogat, kakor je on sam, ker je nedavno zadel na svojo srečko 20.000 dinarjev. In Jovo ga je res ubogal in kupil srečko, a ko nanjo ni ničesar zadel, jih je kupil še več. Zgrabiša ga je tudi strast in začel je hazardirati. Prodajal je vse, da je prišel do denarja: kravo, vola, kokoši njivo . . . A sreča mu ni bila naklonjena. Ko tudi pri zadnjem velikem žrebanju meseca novembra ni ničesar zadel, zaigral pa skoraj že vse, je šel v obupu v hlev, v katerem so bile nekaj krave in voli in se je tam obesil.

Š NEPRIJETNA ZAMENJAVA. V javni bolnici v Travniku sta umrli te dni mohamedanec in pravoslaven Srb. V sled pomote strežnika so pokopali Srba po mohamedanskem obredu na moslimskem pokopališču. Ko se je zamenjava ugotovila, so truplo umrlega Srba zopet izkopali in pokopali po pravoslavnem obredu. Proti strežniku je uvedena stroga preiskava.

Š V JEČI ZMRZNIL. V osiješkem sodnem zaporu je zmrznil te dni kaznjene Milan Grotić. V osiješkem prebivalstvu je zavladalo veliko ogorčenje, ker se je zvedelo, da se tudi v zadnjih mrazlih dneh sodni zapor niso kurili.

Š STRAHOVIT ZLOČIN je bil izvršen v selu Majinu pri Gjevgeliji. Posestnik Jovan Pejović in njegova žena sta bila v svoji hiši po noči napadena in z nožem zaklana, sin Spasoje pa je bil ustreljen ter tako uničena cela rodbina. Brata Gligorije in Andrej Stojković, soseda umorjene rodbine, ki sta osumljena, da sta izvršila grozno umorstvo, sta bila aretirana in izročena sodišču.

Š MASTNA TATVINA V TRSTU. Neznani tatovi so prošle dni vdrli v stanovanje družine Caris v Trstu. Ker ni bilo nikogar doma, so imeli dovolj časa, da so odnesli, kar jim je prišlo pod roke. Slučaj je hotel, da je bil plen prav obilen: odnesli so obleke, perila in drugih predmetov za 15.000 lir. O storilcih ni nobenega sledu.

Š TRAMVAJSKA NESREČA V TRSTU. Pri Sv. Andreju v Trstu se je te dni utrgal od tramvaja priklopljeni voz ter se spustil po strmem tiru navzdol. Ker je bil voz poln, ni bila nezgoda brez nesreče. Deset ljudi je bilo težko in lahko ranjenih. Materijalna koda je zelo občutna.

Š ŽIVA PLAMENICA. Železniški snažilec lokomotiv De Nuzio v Trstu je bil tako nepreviden, da se je približal lokomotivi, v kateri je še gorel ogenj z namenom, da bi jo osnažil. Ker je bil oblečen v mastno obleko in je buhnil plamen iz žrela, se je Nuziova obleka vnela in mož je bil v hipu živa plamenica. Tovariši železničarji so mu priskočili na pomoč ter ga začeli polivati z vodo. Polagoma so udušili plamene, toda revež je dobil opekline, da najbrž ne bo okreval.

Š REVMAZEM — JAVNA ZAHVALA. — Gospod dr. Ivan Rahfejev, Beograd. Sprejel sem Vaš preparat ter ga uporabil. Bolečine so takoj prenehale, za kar se Vam najsrčneje zahvaljujem. Priporočil sem zdravlilo tudi mojemu drugu, ki boluje na revmatizmu, in radi tega Vas prosim, da mi pošljete še tri steklenice Radio-Balsamica po povzetju. V nadi, da boste naročene steklenice takoj odposlali, se Vam vnaprej najsrčneje zahvaljujem s spoštovanjem Marjan Simonović, uradnik v topilnici Borskega rudnika. Bor Timočki, 5. IX. 1925. — Lek Radio-Balsamica izdeluje, prodaja in pošilja po povzetju laboratorij Radio-Balsamica dr. I. Rahfejeva, Beograd, Kosovska 43. 1174

Š Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam! Elsa flujd. Da, samo »Elsaflujd!« To že skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo odnotraj in odzunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsaflujdom krepi in jači Vaše telo, stori Vas zmožne kljubovati prehlajenju in Vam pripravlja užitek. En sam poizkus je spreobrazil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočajo Fellerjev »Elsaflujd«. Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za poskušnjo 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din ali da Vam pridejo še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Eugenu Fellerju v Stubici Donji, Elsa trg 356, Hrvatska.

Š NABIRANJE MILODAROV. Ugotovljeno je, da so v zadnjem času nabirale razne osebe v mestu Celju samem in na deželi z nabiralnimi polami, ki niso bile opremljene z odobrilno klavzuro oblasti, miłodarne prispevke za razne zavode, korporacije, društva itd. ter s tem izrabljale miłodarnost občinstva. — Radi tega opozarja g. sreški poglavar občinstvo, zasebnike in vodstva denarnih zavodov, da je izdajanje spričeval glede nezgod in siromaštva, ki bi utegnili služiti za prajčenja od hiše do hiše, iz kraja v kraj, zabranjeno in so prestopniki te zabra-ne kaznivi. Javne zbirke z nabiralnimi polami, denarnih prostovoljnih prispevkov in darov v naturalijah so pa v smislu obstoječih še veljavnih predpisov dopustne le v slučajih večjih elementarnih nezgod, kjer so prizadete cele pokrajine, srez ali občine in to z izrecnim posebnim dovoljenjem pristojnega upravnega oblastva (velikega župana — srez, poglavarja). Nabiralne pole morajo torej biti opremljene s tekočimi številkami in izrecnimi odobrilnimi klavzuralami pristojnega sreškega poglavarja. Nabiralce, kojih na-

biralne pole (nabiralne knjižice) ne nosijo oblastvene odobrilne klavzufe, je prijaviti najbližnji orožniški stanici ali varnostni straži, da se z njimi kazensko po zakonu postopa. To pa se seveda ne nanaša na zbirke »Rdečega križa«.

g SLAVENSKA BANKA, D. D. V ZAGREBU. Upravni svet Slavenske banke, d. d., je na seji, ki se je vršila dne 7. decembra t. l., vzel z obžalovanjem na znanje demisijo dosedanega podpredsednika in vodečega upravnega svetnika g. Avgusta Praprotnika in je odobril izstop ravnatelja g. dr. Janka Kavčnika. Za bodoče vodstvo zavoda se je posrečilo pridobiti dosedanega namestnika generalnega ravnatelja Jugoslavenske banke g. R. Piltsa, ki nastopi svojo službo v lastnosti generalnega ravnatelja. — V lanskem letu izvedeno povišanje delniške glavnice je imelo za posledico izpremembo v sestavi majoritetnega konzorcija Slavenske banke. Nova skupina si je postavila za načelo, da pri sestavi bilance preceni aktiva s posebno opreznostjo in rigoroznostjo. Temu je treba pripisati, da bilanca za l. 1924., ko se upošteva prenos dobička iz l. 1923. in se obenem pritegnejo izkazane rezerve, zaključuje z izgubo 39.996.288.25 Din. Občnemu zboru, ki je sklican za dan 23. decembra t. l., se bo predlagalo, naj se sedanja delniška glavnica, ki iznaša 100.000.000 Din, s tem, da se izmenja pet starih delnic po 100 Din za tri delnice nominalne vrednosti 100 dinarjev, zniža na 60 milijonov dinarjev, a obenem naj se upravni svet pooblasti, da delniško glavnico zopet poviša na 100.000.000 Din. — Temeljita reorganizacija celokupnega poslovanja opravičuje nade, da zavod skoro zavzame mesto, ki mu pripada zaradi njegovih izvrstnih zvez.

Š Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok trpljenja in bolezní slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodne zakona, če negujemo polt in lase. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaško Elsa-pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa-pomado za lase, Elsa-mila zdravja in lepote, ki ne zahvaljuje svoje pristaše samo s prijetnim vonjem, temveč tudi s koristnimi sestavinami, ki oplemenjujejo kožo. Elsa-mil se dobi 5 vrst: Elsa liližno mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko, ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 38 Din; 5 mil za 52 Din že z zavojnino in poštino pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 356, Hrvatska.

Kino.

MESTNI KINO. Na Božič 25., soboto 26. in nedeljo 27. decembra se predvaja film »Kraljica sužnjev«, Kolasalna drama v 6. dej. Ta film prekaša še celo film »10 božjih zapovedi«. V glavni vlogi Marija Corda. Za mladino dovoljeno. — Predstave vsak dan ob 4., 6. in 8. uri. V ponedeljek 28., torek 29. in sredo 30. dec. vidimo film »Tat v raj« z najnovejšimi ameriški-mi umetniki Doris Kenyon, Ronald Colman in Aileen Pringle. — Predstava vsak dan ob 8. uri zvečer. — Prednaznanilo: Najnovejša svetovna senzacija »Pot okoli sveta«.

KINO GABERJE. V petek 25. in soboto 26. decembra vidimo najnovejši film male Baby Peggy »Mali kapetan« v 6. dej. Za veliko in malo deco. Starši, pripeljite svojo deco s seboj k predstavam, ki se končajo pred 8. uro zvečer. — Nedelja 27., ponedeljek 28. in torek 29. dec. se predvaja film »Njegov najtežji boj« ali »Kralj srebra«. Doživljaji najlepšega in najboljšega jezdeca Amerike Fred Thomsona s svojim znamenitim konjem Silver Kingom v 6. dej. — Senzacionalne bikoborbe. Za mladino dovoljeno. Predstave ob delavnikih ob 8. uri, ob nedeljah in praznikih ob pol 4., pol 6. in 8. uri zvečer.

Čenjene dopisnike prosimo, da nam izvolijo pošiljati krajše, a jedernate opise dogodkov, upoštevajoč skromnejši obseg lista in pa dejstvo, da izhaja list samo trikrat na teden. Zajedno prosimo, da nam gospoda pošljejo dopis čimprej in da ne odlagajo s poročilom, ker radi tega zadeva trpi.

Prevzetnost

je, preveč se zanašati na srečo zdravja misleč: »Meni se ne more ničesar zgoditi!« Nikomur še ni bilo ob zibelki sojeno, da ga ravno nikdar ne bodo zadele bolečine.

Gospodarstvo.

g KRUPP OMEJUJE OBRATOVANJE. Znana veletvrdka Krupp v Essenu je odpustila te dni 1200 delavcev ter jih odpusti še nadaljnih 3000. V Kruppovih tvornicah je bilo pred vojno zaposlenih 24.000 delavcev, a danes jih je samo 14.000.

g RUSKA TRGOVINA ZOPET AKTIVNA. Od februarja t. l. je izkazovala ruska trgovina veliko pasivnost; najnovejši podatki za avgust t. l. pa javljajo o aktivnosti. V tem mesecu je bilo namreč uvoženih za 46 milijonov zlatih, izvoženih pa za 51 milijonov.

g POTREBA IZMENJAVE TRACNIC. Hrvatsko časopisje zahteva, da se na železniški progi iz Šibenika do Perkoviča izmenjajo železniške tračnice, ki so na več mestih tako pokvarjene, da obstoji nevarnost železniških nezgod.

g ZA REŠITEV »BANKE ADRIATIKE« V TRSTU. Iz Trsta poročajo, da je mogoče situacijo upnikov Jadranske banke smatrati za razjasnjeno sedaj ko je trgovsko in pomorsko sodišče sprejelo predlog za poravnavo, podan od banke same, z jamstvom skupine, kateri načelujeta Feiner in Poggi. Ta družba je pripravljena ponuditi jamstva, ki presegajo daleč mere zahtevanega kredita. Zagotavlja se, da je vest napravila v javnosti sploh in pri prizadetih posebej dober vtis in da tako izgine dosedanje nezaupanje napram zavodu in rešilni akciji.

g BELGRAJSKE BANKE IN OBIJLJE GOTOVINE. Dne 6. t. m. se je vršila konferenca belgrajskih bank, na kateri so razpravljali o obilju gotovine in o delovanju tega dejstva na denarni trg. Sklenjena je bila stedeča resolucija, ki jo predlože vladi: 1. Treba je znižati izredno visoke državne davke, predvsem indirektno davke; 2. da se izognemo inflaciji, ni priporočati, da Narodna banka svoje v rezervi se nahajajoče tiskane bankovce porabi za kupovanje deviz na račun države; 3. treba je najti pot, da se bodo davki avtomatično zniževali z dviganjem dinarja in 4. pripraviti je treba valutno reformo.

g SOCIJALNE DAJATVE V SLOVENIJI. Javnost bo gotovo zanimalo, da je Slovenija, kar zadeva bolniškega in nezgodnega zavarovanja delavcev, najbolj vestna plačnica. Slovenija namreč plača, kakor se je ugotovilo na seji Trgovske zbornice 11. t. m. 75 odstotkov, dočim plača Hrvaška le 40 odstotkov in Srbija le 5 odstotkov tega, kar bi sicer morala plačati! Toda kljub tej vestnosti Slovenije je centrala bolniškega in nezgodnega zavarovanja od 1. julija 1922 skozi 10 let v Zagrebu, nato pa bo v Belgradu. Komentar nepotreben.

g RAZNA VINA. Znano je, da se južna vina razlikujejo od naših po tem, da so zelo sladka, precej gosta in jako močna, dočim so naša več ali manj kislja (cviček kar za ušesi popraska) in precej plehka. Glavni vzrok temu je, da v naših krajih radi pomanjkanja vročih solčnih dni grozdje nikdar popolnoma ne dozori. Malokomu pa je morda znano, da po nekaterih deželah dodajajo vinu gotove primese. Po nekaterih španskih krajih vmešavajo v vino med. Taka vina so jako opojna, ker se v njih ves sladkor, ki ga vsebuje med, spremeni v alkohol. Po Francoskem primešajo vinu nekofiko špirita, da dobi vino pekoč okus. Na Grškem so pa splošno v navadi takozvana rezinirana vina, katerim je primešana smola alepskega borovca. V Atiki dajo na vsakih 500 l vina po 3 in pol kg te smole, na otokih pa samo po 300 gramov v isto množino vina. Nam so ta vina zelo

Najmanjši prepričanje često zadostuje, da se dobe občutne reumatične bolečine, trganje, zbadanje, zobol ali nadležni nahod. Previdni ljudje imajo vedno v hiši Fellerjev blagodišeči »Elsaflijd«, ki jih zavaruje zoper nemile slučaje. Tudi našim čitateljem pripo-

zoperna in zato eksportirajo Grki samo naravna vina brez vsake primese. Da končno vinu primešavajo tudi vodo, pa menda ni treba posebej omenjati.

g NEKAJ STATISTIKE O NAŠI INDUSTRIJI IN OBRTL. Osrednja inspekcija dela v ministrstvu za socialno politiko je izdala poročilo za leto 1924., iz katerega beležimo: V celoti je bilo v naši državi 8146 podjetij, od teh je bilo 6291 zavarovanih za slučaj nesreče. 1793 podjetij ima značaj tovarn, 2586 podjetij ima pogon na motor, 5308 pa na ročno delo. — V letu 1924. je bilo prijavljenih novih podjetij 551 napram 961 v letu 1923. Inspekcija dela je intervenirala v 15.750 slučajih. Delo je bilo ustavljeno v 90 primerih radi denarnega pomanjkanja. V letu 1924. je bilo 7297 slučajev nesreče, od teh 144 smrtnih. V l. 1923. pa je bilo 6295 slučajev nesreč, od teh pa smrtnih 193, torej 49 več. Stavk se je udeležilo 5155 delavcev; s tem je bilo izgubljenih 622.914 delovnih ur v vrednosti 3.860.929 Din. V teku lanskega leta je bilo zavarovanih 8146 podjetij z 175.607 delavci. Ženskih delovnih moči je bilo zavarovanih nad 18. letom 19.968, od 14. do 18. leta 5528, od 12. do 14. leta 130; moških delovnih moči nad 18. letom 132.904, od 14. do 18. leta 15.694 in od 12. do 14. leta 1373. Nadalje ima 22 podjetij zaposlenih vsako čez 1000 delavcev, 37 s 500 do 1000, 120 z 200 do 500, 133 s 100 do 200, 218 s 50 do 100, 600 z 20 do 50, 653 z 10 do 20, a 7419 podjetij ima zaposlenih vsako manj nego 10 delavcev. Brezposelnost delavcev pa je bila minolo leto večja nego predlani.

Ljudska prosveta.

g ZA LJUDSKO PROSVETO. Znan jugoslovanski rojak Nikola Mihanović v Buenos Airesu je izročil našemu tamkajšnjemu konzulu 500.000 dinarjev kot prispevek za kraljev fond ljudske prosvete v naši državi.

g SENZACIJONALNA NAJDBA SHAKESPEARJEVEGA ROKOPISA. Iz Londona poročajo: Mister Rogers je našel na posestvu markija Northamptona 140 listov rokopisa neke Shakespearejeve drame. Učenjaki bodo sedaj začeli proučevati, če izvira manuskript res od največjega dramatika. Če se izkaže najdba za pristno, se bodo angleški muzeji okoristili z dragoceno pridobitvijo. Rogers trdi, da je po ženski liniji v daljnem sorodstvu s Shakespearjem.

g ANALFABETIZEM V JUGOSLAVIJI. V naši državi je glasom izjave bivšega ministra prosvete Vukičevića samo 48,5% ljudi pismenih, t. j. ki znajo čitati in pisati. Največ jih je v Sloveniji (86%), najmanj pa v juž. Srbiji (16%). Na drugem mestu za juž. Srbijo je Bosna in Hercegovina (20,6%). Samo v Zagrebu biva okoli 10.000 analfabetov. In vendar velja Zagreb za najbolj civilizirano mesto v Jugoslaviji.

g SMRT NAJVEČJEGA POLJSKEGA PISATELJA. Poljski narod je izgubil v ne celih 14 dneh oba svoja največja pisatelja sedanosti. Pred nekaj dnevi je bil pokopan romanopisec Zeromski, a potem pa je izdihnil romanopisec Wl. K. Reymont, ki je bil lansko leto odlikovan z Nobelovo nagrado.

g SLOVAR Z NOVIM RUSKIM PRAVOPISEM. Rudolf Mosse v Berlinu je pravkar dal na svetlo rusko-nemški slovar, urejen po načelih novega ruskega pravopisa. Nemško-ruski del slovarja izide tekom novembra. Cena za oba besednjaka je preračunjena na čistih 22 nemških (zlatih) mark.

g OBRTNISKI KOLEDAR ZA LETO 1926. JE IZŠEL in se že razpošilja. Vsebuje važne informativne članke ter druge zanimive podatke, ki jih naš obrtnik vedno potrebuje. Koristen je pa koledarček tudi drugim krogom, ki se zanimajo za davčna, carinska in druga vprašanja. Koledarček je tudi primerno božično in novoletno darilo mojstra svojemu vajencu. Stane le 10 Din in se ga naroča pri iz-

ročamo to preizkušeno, staro dobro domače sredstvo in kosmetikum. Močnejše in večjega delovanja kot francosko žganje in je najboljše sredstvo te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 velike specijalne steklenice za 99 Din, 36

dajateljstvu v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20. Obrtna društva in obrtne zveze ter vodstva obrtno-nadaljevalnih šol, ki se niso vposlala naročilnih listov, se s tem opozarja, da to čimprej se store.

g NEMČIJA PROTI UMAZANI LITERaturi. Preteklega leta je nemška vlada izdelala načrt zakona o pobijanju šunda in pornografije, ki ga bo sedaj proučeval državni svet. Načrt določa, da naj se sestavi lista šunda in umazane literature, ki naj se objavi in sproti dopolnjuje. Prodajanje in razkazovanje vseh na tej listi navedenih spisov je prepovedano in se kaznuje z zaporom do enega leta, z globo ali zaplenbo spisa ali na vse tri načine naenkrat. Katere stvari pridejo na to listo, določajo deželne cenzurne komisije. Da obvaruje resno literaturo šikan, določa načrt, da je prepoved veljavna le, če gласujejo zanjo predsednik komisije in vsaj trije od štirih izvedencev. Kot izvedenci se pritegnejo zastopniki umetnikov, knjigotročev, mladinskega skrbstva in delavcev za ljudsko izobrazbo. Odločbo razglasi državni minister za notranje zadeve. O predlogu, da se kak spis črta s te liste, sklepa komisija, v kateri je en zastopnik notranjega ministrstva in 2 zastopnika dežel; komisija naj prej zasliši izvedence. — Pri nas mora tudi priti do tega!

g NOVA MLADINSKA KNJIŽNICA. V mladinski literaturi je zadnje čase opažati stagnacijo. Založniki se boje previsokih stroškov in računajo z dvigom valute. Tembolj je hvalevredno, da se je prof. P. Holeček v Celju lotil izdajanja nove mladinske knjižnice, ki jo namerava sam zalagati. I. zvezek je pravkar izšel in kaže, da je založniku resnično za stvar. — Opremljen je jako lepo in stane samo 12 Din. Tudi vsebina je prav srečno izbrana. Obsega tri povesti slavnega ameriškega pisatelja E. S. Thompsona. Dejanje je vzeto iz živalskega življenja in se vrši na ameriških prerijah. Za mladino je izredno zanimivo, vrhu tega pa nanjo tudi blažilno vpliva. Thompson pozna mladinsko aktivnost — saj je eden izmed glavnih ameriških ustanoviteljev skautizma — in ji ve tudi pravo smer. S pridom pa bo čital knjigo tudi odrasli, ki ima interes za prirodu in preprostost. — II. zvezek izide v januarju prihod. leta in bo vsebinsko nadaljevanje prvega. Knjižica se dobiva pri založniku: Prof. P. Holeček, Celje, Cankarjeva 2/II.

Razgled po svetu.

g PONAREJENI ANGLEŠKI BANKOVCI. V Lizboni je policija odkrila banko, ki je dajala v promet ponarejene angleške bankovce. Zavod je spravil v obtok za 60 milijonov funtov papirnatega denarja. Sprva, ko so se pojavili ponarejeni bankovci v prometu, se je mislilo, da izvirajo falzifikati iz Rusije, pozneje pa se je pokazalo, da je to naziranje napačno. Banko za falzifikate je ustanovil neki Nizozelec, ki si je nadel v ta namen portugalsko ime. Klišeje in drugo orodje je izdelal neki angleški graverski zavod. Policija je prave ponarejevalce bankovcev izsledila. Ravnatelj in njegovi glavni pomagači so že pod ključem.

g TOLOVAJI V RUSIJI. Listi poročajo iz Moskve, da je policija zasledila nevarno roparsko tolpo, ki je divjala v gubernijah Orlov in Kursk. Boj med policijo in telovaji je trajal poldrugo uro. Osem tolovajev je bilo ubitih, deveti pa je bil težko ranjen. Ta je izdal policiji pomočnike in zaščitnike tolpe, ki so bili vsi aretirani.

g SRCE NA DESNI STRANI V saksonski Cvikovi je stavlil zdravnik kože devetletnemu dečku. Zdravnik ga je preiskal in dognal, da ima srce na desni strani. Ko so ga roentgenizirali, se je potrdila zdravnikova ugotovitev. Deček je sicer prav zdrav.

g RUS — PRVI ŠAHIST NA SVETU. Na mednarodnem šahovskem turnirju v Moskvi je potolkel vse dosedanje šahovske mojstre Rus Bogov-

dvojnatih ali 12 specijalnih za 250 Din, že obenem z zabojem in poštno razpošilja po povzetju ali proti vnaprej poslanemu denarju lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 356, Hrvatska. Posamezne steklenice Elsatflujda po 10 D v lekarnah in sorodnih trgovinah.

ljubov. Star je 37 let in živi stalno v Tribergu v Nemčiji, kjer je bil med vojno interniran. — Zanimivo je, da hočejo boljševiki tudi v šahu izvesti »proletarsko revolucijo«. Na mesto kralja bo službeno upeljan »delavec«, namesto kraljice pa »kmetica«.

g CERKEV NA LIDU. V znanem kopalšču Lido pri Benetkah so te dni položili temelj za veliko votivno cerkev. V kripti te cerkve bodo shranjene kosti vojakov, ki so umrli na bojiščih ali v tujini za Italijo, med njimi tudi kosti onih vojakov, ki so jih izkopali v naših krajih.

g ŠAHOVSKA PARTIJA, KI JE TRAJALA 11 LET. Ernest Jackson in Mac Gregor sta začela igrati l. 1914. partijo šaha. Do izbruha svetovne vojne sta napravila šele pet potez. Med vojno sta igro nadaljevala in sicer je igral eden v Londonu, drugi v Liverpoolu. Svoje poteze sta si brzojavila. Od poteze do poteze je prešlo včasih po več tednov. Te dni sta partijo končala. Zmagal je Jackson.

g NAJSTAREJŠI ZDRAVNIK NA SVETU je bil najbrže Egipčan Sem-Hetep, ki je živel skoraj 4000 let pred Kristom. Kakor vse kaže, je užival veliko čast in ugled, zakaj njegova rakev se nahaja tik kraljevske grobnice pri saksarski piramidi blizu Memfisa. Po njegovi smrti so mu izkazovali božansko čast. Po 4000 letih je bil še Egipčanom njegov spomin svet in po njem je dobilo ime mnogo egipčanskih bolnic.

g KOLIKOKRAT GRESTE PO POLNOČI SPAT? To vprašanje bo odselej na vprašalnih polah ameriških življenjskih zavarovalnic. Če bo hotel kdo z napačnimi odgovori zavarovalnico varati, se lahko pripeti, da njegova vdova in otroci ne bodo dobili zavarovalnine. Kdor večkrat ponočuje, bo plačeval večji prispevek. Zavarovalnice se pač zavedajo, da je ponočevanje treba ravno tako upoštevati kot obtežilno okoliščino, kakor bolehnost ali zdravju škodljiv poklic.

g UGANKA BERLINSKE POLICIJE. Policija v Velikem Berlinu je dognala, da v zadnjem času izgine vsak dan okoli 30 oseb brez sledu. Ker je redkokje najti kako truplo, menijo, da Berlince nekdo vtihotaplja v francosko tujsko legijo. Ali je to zgolj znani nemški strah pred Francozi ali pa se Berlincem res godi tako slabo, da se dajo vtihotapiti v Maroko.

g ZDRAVNIK IN SLIKAR. Nekoga dne si je sloveči in zelo hudo mušni slikar Whistler dal nujno poklicati nič manj slovečega zdravnika Mackenzieja. Le-ta je brž prišel, a je našel slikarja očitno popolnoma zdravega v njegovem ateljeju, pridno izdelujočega neko sliko. Na začuden vprašanje, kaj mu je, je slikar mirno odgovoril: Meni ni nič, toda moj pes tu je bofan, njega preiščite. Mackenzie je bil besen, rekel pa ni nič in je preiskal psa. Par dni pozneje pa je poslal Whistlerju povabilo, naj hitro pride, ker ima zanj naročilo, kjer bo lahko dobro zaslužil. Ko je Whistler prišel, ga je peljal na vrt in pokazal na plot rekoč: Tega-le je treba prebarvati.

g ADAM VISOK 40 METROV. Iz Newyorka poročajo, da zatrjuje pisatelj Herriam po svojem dolgoletnem študiju, da je meril Adam 40 metrov. Eva pa je bila visoka 38 metrov. Nju-na obleka je bila samo figovo ali bananovo pero. Ako bi se bila hotela odeli s kožami, bi bila morala ubiti celo vrsto živali. Herriam si ogleduje še druge svetopisemske postave in prihaja do trditve, da je Noe meril 33 metrov, Abraham pa samo 9, dočim je bil Mojzes visok celo 4 metre. Herriam pravi, da je vse to res in da sledi iz raznih spisov, o katerih bo še govoril, da prepriča svet o tem, kakšni so bili pravi starši človeštva.

g JAPONCI SE NAGLO MNOŽE. Glasom najnovejšega ljudskega štetja ima Japonska 59 milijonov prebivalcev. V štirih letih se je torej prebivalstvo pomnožilo za skoraj 4 milijone (natančno za 3.779.000 duš).

Zahtevate-li

povsod v kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih

„Novo Dobo“

Za nakup najcenejših božičnih daril
se priporoča manufakturna trgovina

Celje, Glavni trg 8 **Brata Šumer in drug.**

Novo otvorjeno! Novo otvorjeno!
Specerijska trgovina

Rok Meštrov, Celje, Za kresijo št. 6

prodaja najfinejše specerijsko blago, kakor: moko vseh vrst, riž, fino oljčno olje, iz-
borno domačo mast itd. po najnižjih cenah, zlasti papirporoča za božično drevesce
fine domače kekse po zmernih cenah. Za postni čas se dobi suha in namočena polenovka
ter slane sardele. Za obilno udeležbo se najvljudneje priporočam.

**Kleparstvo, vodovodne inšta-
lacije in naprava strelovodov**

Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila
Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev.

401 100-77

Vesolja vsi kipé
Bolezni pa bežé,
Ker stopil je na plan
Zdravilni

Edina prava izdelovalnica
Rastlinska destilacija
E. Jeras in drug,
Ljubljana—Moste.

Telefon
344

Popravila

pisalnih in računskih strojev.
Specialni mehanik
IVAN LEGAT, Maribor,
VETRINJSKA UL. 30.

Štev. 802/25.

Razpis

dobave kruha in mesa za javno bolnico v Celju za leto 1926.

V smislu odloka Velikega župana mariborske oblasti L. br. 2497 z dne
9. decembra 1925 razpisuje uprava javne bolnice v Celju dobavo kruha in
mesa za leto 1926. Ponudniki naj predložijo upravi bolnice svoje ponudbe v
zapečatenih ovitkih, na katerih zunanji strani bodi označeno le ime in naslov
ponudnika ter predmet ponudbe najkasneje do 7. januarja 1926 do 10. ure ali osebno
v upravni pisarni bolnice ali pa po pošti. Ponudniki za dobavo mesa morajo
položiti kavicijo v iznosu Din 2500—, ponudniki za dobavo kruha pa kavicijo
v iznosu Din 2000—. Kot kavicija se sprejme ali gotovina ali hranilna knji-
žica ali državni vrednostni papirji. Računi za dobavljena živila so plačljivi
tekem 30 dni po položitvi z odbitki odtegljajev, kot jih predpisuje državno
računovodstvo. Dobavni pogoji so interesentom na razpolago v upravni pisarni
javne bolnice v Celju med uradnimi urami.

V Celju, dne 19. decembra 1925.

Upravitelj.

Novosti! **Božična in novoletna darila!** **NOVOSTI!**

Poročna in primerna darila za god!

Svetlikajoče predmete kot elegantno dekoracijo za pisalne mize za gospode i. dr.,
umetni porcelan, kipe, vaze — fino belgijsko kristalno steklo, najrazličnejše in
najfinejše brušeno, niklnaste predmete, podstavke, jedilno orodje, servise za liker,
vino in pivo v najpriprostejših in najmodernejših oblikah, glinaste posode,
kuhinske in umivalne garniture, vsakovrstne namizne servise kakor tudi za kavo,
čaj itd. v bogati zalogi priporoča v tej stroki najbolje založena trdka na mestu

M. Rauch Celje
Prešernova ul.

**Tiskovine vseh vrst, od najpriprostejše do najfi-
nejše izpeljave izdeluje hitro in po konkurenčni ceni**
ZVEZNA TISKARNA V CELJU

Celjska mestna hranilnica

Znižanje obrestne mere.

Celjska mestna hranilnica naznanja svojim vložnikom, da obrestuje od
dne **1. oktobra 1925** do nadaljnje odredbe hranilne vloge po

5 do 6%

Rentni davek z dokladami plačuje hranilnica iz svojega.

Obenem se **znižajo obresti posojilom** od prihodnjega plačilnega roka dalje, **kreditom**
v tekočem računu pa od 1. oktobra 1925 naprej tako-le:

posojilom občin in okrajev na 9%
posojilom na zemljišča na 10%

kreditom v tekočem računu z zemljeknjižnim ali z meničnim zavarovanjem na 10 do 12%,
meničnim in lombardnim posojilom na 12%. Izven teh obresti ne zadenejo dolžnika nobena
provizijska ali podobna plačila. Povrniti mora le še morebitne dejanske stroške.

Ravnateljstvu hranilnice je pridržano, da v poedinih ozira vrednih slučajih, posebno iz socialnih
in javnokoristnih razlogov, dovoli po možnosti tudi ugodnejše obrestne pogoje.

CELJE, dne 30. septembra 1925.

Upravni svet Celjske mestne hranilnice.

V londonski gostilni.

Najstarejša gostilna v Londonu je gostilna »The Ship and Turtle«. Specijaliteta te gostilne je želvina juha. V Londonu namreč ni slavnostnega obeda trgovskih magnatov z lord major-jem in drugimi veljaki vred, kjer bi nedostajalo te juhe. Seveda mora biti prava in ne ponarejena, kajti samo ta nudi blagoslastniku višek užitka. Gostilničar pri »The Ship Turtle« je tako previden, da svojim gostom predoči to dejstvo s tem, da ima napravljen poseben akvarij, v katerem plava nekaj tucatov teh živalic, ki dokazujejo naravno prireditel te znamenite juhe.

V gostilnah londonske City se vrši glavni promet v opoldanskih urah; med prvo in tretjo uro se uživa takozvani luncheon, in v tem času je težko dobiti stol v teh gostilnah. Ob času dineja, ki se vrši ob 8. uri zvečer, pa se je gospoda že podala v svoja stanovanja v elegantnih predmestjih, kjer se zbera gospodje v fraku, dame pa v elegantnih toaletah. Pred sto leti temu še ni bilo tako in pozno v noč so bile gostilne v londonski City še v polnem obratu.

Posebna navada, ki obstoja deloma še danes, je tudi ta, da si gost sam izbere meso, ki ga hoče imeti prirejene. V obedovalnici je napravljen nekak oder, kjer so razloženi delikatni kosi raznega mesa, in gost pristopi, pregleduje, si izbere kos ter namigne kuharju, naj ga zanj speče. Kuhar prime kos s srebrnimi kleščami ter ga skrbno počži na pražno rešetko, gost pa čaka ter opazuje, kako skrbno se pripravlja njegova jed.

Oglejmo si še gostilno Simpson, ki je znana po svoji izvrstni kuhinji. Prej se je imenovala »Cigar-divan«, ker je vsak gost, ki je plačal 1 šiling vstopnine, dobil havano in skodelico kave. Ta kavarna je zginila in na njenem mestu se vzdiguje novo poslopje, restavracija Simpson. Posebno lepa je obedovalnica. V sredi precej velikega prostora stoji par težkih, hrastovih miz, ob strani pa so posamezni predeli kakor pri »Cheshire Cheese«. Mize so pogrnjene z bliščeče belimi prtji, na njih leži srebrno jedilno orodje in posode z gorčico, poprom in octom; vse je težko in solidno kakor dobro rejeni John Bull, kadar stoji razkoračen z rokami v žepih. Tukaj zastoj iščemo natakara, kot smo jih vajeni drugod. Natakariji pri Simpsonu so pravi Britanci ter se povsem razlikujejo od svojih sovrstnikov v drugih restavracijah. Dostojanstveno in resnega obraza ti podajo jedilni list. Mesto fraka imajo bele jopice in okrog pasa nosijo dolge bele predpasnike. Med njimi je dosti debelušastih pa tudi dosti sivolasih, kar da podjetju ugled in je znak solidnosti in realnosti.

Pri Simpsonu se dobe razna jedila, posebno pa tam izvrstno prirejujejo pečenko in bravino (koštrunovo pečenko). V dolgi vrsti stojijo, kakor na strelišču, posebne vrste stroji, katere je mogoče videti samo pri Simpsonu. Poleg vsakega takega stroja stoji kuhar v snežnobeli obleki. Treba nam je samo izbrati in poklicati natakara, pa si lahko ogledamo tak »kanon« natančneje.

Izberemo torej Saddle of mutton; natakara pomigne in iz vrste te kuharske artiljerije se izloči bela postava ter pripelje svoj »kanon« do nas. V bližini vidimo, da je to podolgasta miza, na njej pa stoji velika skleda s posebnim pokrovom. V mizi je mala izdolbina in v njej vzdržuje kuhar mač ogenj, da ostane pečenka gorka. Z gracijozno potezo dvigne kuhar pokrov nad skledo ter pri tem lakonično vpraša: »Saddle of mutton?« — »Saddle of mutton«. Na Angleškem se ne govori mnogo, tu je vse kratko in točno. Nato odoreže z dolgim, ozkim nožem lep kos mesa ter ga položi na naš krožnik, prilije še omake in tiho, komaj slišno se zopet odstrani po težki preprogi ter stopi v vrsto na prejšnji prostor. Ta ali oni gost stisne naskrivoma kuharju mal novec v roko, pa tudi brez tega je kuhar ustrezljiv in skrbno vas povpraša, če je jed dovolj pečena in ako je zadosti omake. Taka je postrežba pri Simpsonu.

Vsi, ki hodijo k Simpsonu, so blagoslastniki. Tu je mnogo stalnih go-

stov, posebno starejših gospodov, dobro rejnih in skrbno napravljenih, bančnih ravnateljev, odvornikov, semtertja tudi kak duhovnik iz province, ki si hoče v Londonu privoščiti kaj dobrega. Dame ne zahajajo sem, pač pa angleški častniki, pravi gentlemeni. Čeravno ne nosijo uniforme, se jim vendar že na obrazih vidi, kakšnega stanu so; bili so v kolonijah in vajeni so, da gledajo vsakršni nevarnosti hladnokrvno v oči, bodisi da se je treba spopasti s tigrom ali pa zasledovati nevarne upornike.

Taka je angleška gostilna. Marsikdo bo morda rekel, da je premalo izpremembe, da se vedno vrstijo iste jedi. Vendar te jedi, ki so v Londonu na dnevnem redu, so tako izborno prirejene, da ponese vsak tujec, ki obišče londonske gostilne, sloves angleške kuhinje s seboj domov. Kadar vas zanese torej pot v London, stopite k Simpsonu in prepričajte se, da je temu res tako . . .

Razen drobiž.

r KOLIKO JE ČLOVEK VREDEN? Dr. C. Maye v Rochesteru je izračunal, da ni človek več vreden nego 6 francoskih frankov. Pri ocenitvi je upošteval vrednost snovi človeškega telesa. Mast normalnega človeka zadostuje za sedem kosov mila. Iz železa, ki ga ima človek, je mogoče napraviti srednjeveliki žebelj. Fosforja je za 2200 vžigalca, magnezije je za nožovo konico, s kačjim je mogoče oddati en strel iz otroške puške. Žvepla je toliko, da bi lahko psa rešili bolh. Sladkorja je pol kozarca. Vrednost teh snovi znaša šest frankov.

r SPITZBERG — SVALBARD. Spitzbergi so po pogodbi z dne 9. februarja 1920 pripadli Norveški, ki jih je še le letošnje poletje anektirala. Ime so spremenili v Svalbard (t. j. mrzla obala), ki velja odslej kot urad. naziv. To ime je bilo namreč prvotno, ki so ga dali celemu otočju islandski mornarji, ki so ga leta 1194. odkrili. Svalbarda ne prištevajo Norvežani k svojim kolonijam, temveč tvori to ozemlje en okraj norveške države. Otočje je bilo pred svetovno vojno last treh držav, Rusije, Švedske in Norveške. Svalbard je jako važen radi premogovnikov, kjer kopljejo izvrstni karbonski premog; v novejšem času so pa odkrili tudi znatne plasti marmorja.

r 120.000 BREZPOSELNIH V BERLINU. Delavski urad objavlja, da brezposelnost v Berlinu stalno narašča. V tekočem tednu je bilo v Berlinu 120.000 ljudi brez dela in službe. Dne 13. t. m. je 10 oseb poskušalo storiti samomor, 5 jih je bilo takoj mrtvih, ostale pa so težko ranjene prepeljali v bolnico.

r SAMOMOR IZ ŽALOSTI NAD MOŽEVO SMRTJO. Gospa Meierowicz, žena nedavno ponesečenega litavskega zunanega ministra Meierowicza je izvršila samomor, ker ni mogla premagati žalosti nad izgubo svojega moža.

r AMERIŠKA ZA OBLJUBA. Na Broadvayu v New Yorku se zgradi nov nebotični hotel v višini 295 metrov. V hotelu bo 4500 sob, 12 strešnih vrtov, posebna naprava za riborejo, medkonfesijsionalna cerkev in pa kinematograf z izključno svetopisemskimi filmi. Graditelj je arhitekt, ki je tekom bolezni svojega edinega sina napravil zaobljubo, da posveti vse svoje premoženje misijonskemu delu. 10% dobička iz hotelskega obrata bo dobivala ameriška misija.

r 90-LETNI MOŽ S 30-LETNO ŽENO. V angleškem mestu Strathnam živi kapetan Waren, ki je nedavno obhajal svoj 90. rojstni dan. Pred petimi leti se je poročil s 25-letno mladenko, ki mu je pred 4 leti rodila čvrstega dečka. Oče njegove žene je 35 let mlajši od njega. Vkljub razliki v starosti je zakon prav srečen. Za možovo 90-letnico mu je žena zaupala veselo tajnost, da dobi drugo dete.

r BODOČI MADJARSKI KRALJ. Iz Budimpešte poročajo, da so se spoznale pristaši Karlovega sina Otona in pristaši nadvojvode Alberta Habsburga. Nadvojvoda Albert je zaprisegel zvestobo Otonu Habsburgu, a le do 1. 1930., ko bo postal Oton polnoleten. Če se do tega časa ne bi posre-

čilo odstraniti zaprek glede Otonove prestolonasledne pravice, bo imel Albert zopet prosto roko. Iz te vesti je zopet videti, da se Madjari resno pripravljajo na vstoličenje kralja habsburškega rodu.

r OSTANKI KOLČAKOVE ARMADJE. Londonski listi poročajo, da se na daljnem Vzhodu nahaja osem oddelkov nekdanje vojske ruskega protirevolucijskega vojskovođe, generala Kolčaka. Ti oddelki pripadajo sedaj različnim zastavam. — Nekaj oddelkov je na teritoriju Čang Čo Lina in so v njegovi službi. Nekaj jih je na Koreji v službi japonskega vojnega poveljstva, a ostanek v Šanghaju v službi mednarodnega redarstva za zaščito Evropejcev. V Šanghaju jih je 30.000.

r 8 MILIJONOV ZLATIH DOLARJEV NA DNU ČRNEGA MORJA. Iz Odese poročajo, da so ruski potapljalci ugotovili kraj, kjer leže na dnu Črnega morja zakladi z angleške ladje »Črni princ«, ki se je potopila pred 70 leti. Na ladji je bilo za 8 milijonov zlatih dofarjev.

r KOLAJNA MORA BITI. V stari Avstriji so se podeljevale kolajne za 40-letno zvesto službovanje. Ta kolajna se je ustanovila pod vlado cesarja Franca Jožefa in ljudje so jo nosili kot nekaj posebnega na prsih. Ko je Avstrija postala republika, je bila ta kolajna odpravljena. Toda Avstrijci, posebno baje Dunajčani in Štajerci, niso mogli preboleti izgube. Čutili so se užaljene, da ostane mož po 40 letih službovanja brez vidnega znamenja na obleki. Cepala je deputacija za deputacijo v ministrstvo in iskreno prosila, naj vlada zopet uvede kolajne za zvesto službovanje. Prošnjaki so sedaj uspeli. Parlament na Dunaju je te dni sprejel predlog za ustanovitev častne kolajne za 40-letno zvesto službovanje. Kolaj-

na se bo podeljevala pod istimi pogoji kakor poprej: dobi jo vsakdo, ki opravlja 40 let državno ali zasebno službo.

r PAPIGA KOT VOLILNI AGITATOR. Ko so se pred tedni vršile v Angliji občinske volitve, se je dogodil v mestu Hullu prav svojevrsten slučaj volilne agitacije in volilne reklame. Nekdo je namreč izpusil iz svoje sobe veliko modro papigo, ki je nekaj časa frfotala okrog, potem pa je sedla na bližnji telegrafski drog in jela neutrudljivo upiti in kričati: Proč s socialisti, proč s rdečkarji! Vsi poskusi mimo-idočih, da bi papigo prepodili, so se izjalovili. Papiga je neprestano kričala, ljudje pa so slednjič šafo uvideli in se ji — krohotali.

r POSNEMANJA VREDNO. Hesseska vlada v Kasselu je izdajala doslej seznam pijancev. Sedaj pa je začela izdajati tudi seznam prepepačev in ga razpošilja gostilničarjem. Na podlagi tega seznama gostilničar dotični-ke lahko kar odstrani, — če niso oni hujši.

r DVA OGLASA IZ DUNAJSKIH LISTOV. V nekem velikem dunajskem listu sta bila objavljena 6. septembra dva oglasa. Prvi se glasi: Šest tednov starega, zdravega, ljubkega dečka oddamo. Dopisi pod oznako »Revček« (Hascherl) na upravo lista. Drugi oglas: Lepega, temnorjavega psa dobermanske pasme prodam za 400.000 kron. Ponudbe pošljite na naslov . . .

Listnica.

G. Ivan Ad., Celje: Ne sme biti; pa tudi tožili bi.

X. J.: Pustite rajši. Čemu razburjenje?

Gospod Ivan D., Celje: Prehudo in malenkostno osebno.

Pridobivajte „Novi Dobi“ za novo leto naročnikov!

Tedenski izkaz

mestne klavnice o klanju in uvozu od 7. XII. do 13. XII. 1925.

I m e	Zaklana živina						Uvoženo meso v kg					Opomba			
	Konji	Biki	Voli	Krave	Teleta	Svinje	Ovce	Koze	Kozlički	Govedina	Teletina		Svinjina	Ovce	Koze
Dečman Ferdinand			2		2	3				178	49				
Esih Matija			1		1	1				46	63				
Friedrich Ivan . . .					1	1									
Gorenjak Josip . . .				2											
Hohnjec Viktor . . .						2				44					
Janžek Marija . . .										57					
Junger Ludvik . . .				1											
Kroftič Alojz			1	1		14				66					
Lapornik Ivan			1		4	1									
Leskošek Ivan						1						329			
Potekal Ludvik . . .			1												
Rebeuschegg Franc			4	4	1					412	205	140			
Senica Karol										37					
Urbančič Adolf . . .			1			1				152	168				
Voisk Rozalija . . .					1						47				
Zany Viktor				2											
Zavodnik Alojzija			2	1		3	1				84				
Čoh Štefan	1										40				
Bernardi Drago . . .										36					
Lebič Fani											91				slanina
Perc Karol						3									
Plešivčnik Ana . . .										152	70				
Reberšak Anton . . .							1			42					
Robek Anton															
Skoberne Fric						1									
Žumer Josip										185					
Trškan Alojzija . . .															
Krkoč Ivan						143									
Tomec Hervoje											169				
Watek Ana							1								
Stegu Franc															
Zanger Dušan							3								
Vošnak F. Z.								2							
Kuhar Anton								1							
Zabukošek Josip . . .								1							
Naprudnik								1							
Erhartič Svetnik . . .								1							
Gobec Gregor								1							
Dolžan								1							
Štante								1							
Bojic								1							
Otta								1							
Pipan								1							
Mlakar								2							
Skupno	1		15	11	4	156	45			775	886	1422			

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

vsem cenjenim strankam želijo

Ivan Kullich

kamnoseški mojster, Aškerčeva ulica št. 12

Celje

Fr. Pajman

trgovina s premogom, Matija Gubčeva ulica

Celje

Obitelj Boucon

gostilna—Tremarje

Celje

A. M. Baldasin

tvornica soda vode in pokalic

Gaberje—Celje

Zvezna tiskarna in knjigoveznica

Celje

Zvezna tiskarna v Celju

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela solidno, okusno in najhitreje

Ceně konkurenčne!

Prepričajte se sami!

Najmoderneje urejena knjigoveznica

Kje

kupite najcenejšo in najtrpežnejšo opeko?

Posestniki!

V slučaju potrebe pojdite v **Celjsko opekarno**

ki Vam nudi najlepšo priložnost, da si nabavite zanesljivo najboljšo opeko po izvanredno nizki ceni. V zalogi je vedno zidna opeka, navadna strešna in zarezana strešna opeka.

Tovarna: CELJE, SPODNJA HUDINJA.
Pisarna: CELJE, RAZLAGOVA UL. 4.

Oglašujte!

**Divane,
žimice,
otomane**

ter vsa v tapetarsko stroko spadajoča dela in popravila izvršuje točno in po zmerni ceni

Ivan Strelec

tapetar v Celju
Samostanska ulica št. 2

Zaloga

Glavni trg št. 12

Trgovski pomočnik

specerist, izvrsten prodajalec, želi premeniti mesto, najraje v Celju Položi tudi kavcijo. Ponudbe na upravo lista pod »Kavcija«.

Prodajalka

izurjena v vseh strokah, kakor tudi v pisarniških in trgovskih poslih, želi premeniti mesto. Položi tudi kavcijo. Ponudbe na upravo lista pod »STROKOVNA«.

Rižnate in mesene klobase

se dobe na **ŠTEFANOVO** v gostilni **Podržaj na Bregu**.
Za obilen obisk se priporoča **MATILDA HUDOVERNIK**.

Prodajam svinjsko meso, šunke, cena 25—30 Din. Se vljudno priporočam **Josip Gorenjak**, mesar in prekajevalec, Celje, Glavni trg 13.

Knjigovodja

bilancist, korespondent, išče službe za stalno ali pa tudi nekaj ur dnevno. Ponudbe na upravo pod »KNJIGOVODJA«.

Brivnica

na **KRALJA PETRA CESTI 27, CELJE** se priporoča. Dobra in snažna postrežba. Dijaki, otroci in delavci plačajo razen sobote in nedelje za striženje polovične cene. Sprejme tudi britve v brusenje. Lastnik Matija Bukovčan.

Premog

iz vseh rudnikov dobavlja in dostavlja na dom

FR. JOŠT, CELJE, Aleksandrova ul. 4
Plačilo tudi na obroke.

Manufaktura A. Krisper, Ljubljana, Rožna ulica 19

pošilja po povzetju na toko šivane odeje (kovtre) od Din 153—, 170—, 198—, 216—, 240—, 280—, 328— in 340—, rouge po Din 14—, klot od Din 32— naprej. Gg. trgovcem se naredi vata za odeje tudi po vzorcu.

PATRIA

Cognac Medicinal
Palace Creme Liquori, čisti vinski destilati najfinejše kakovosti.

Došli so dobri šivalni stroji,

nemški fabrikat, nizka cena.
M. ŽIŽKA, Celje, Glavni trg 16.

Pozor! Pozor!

Več modernih spalnic

in **kuhinskih oprav** kakor posameznih delov po zelo ugodni ceni proda

M. ANDLOVIC, CELJE

Krekov trg, v palači I. hrvatske stredionice. 2—1

Išče se 10 dobrih **gozdnih delavcev**.
Letetam se kupijo **sveža bukova drva**.
Naslov v upravi lista.

Iščem v mestnem okrožju sobo s kuhinjo

eventuelno sobo s štedilnikom ali prazno sobo (prosto stanovanjskega zakona). Ponudbe na upravo lista pod »Prosto stanovanje«.

Odda se **meblovana soba** za eno ali dve osebi. RAUCH, Prešernova 4.

Vabilo

na

XXXII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Dolu registr. zadruga z neom. zavzo, kateri se bo vršil v četrtek, dne 7. jan. 1926 ob 14 uriv pisarni na Dolu št. 6 po sledečim dnevnem redu:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju zadruge v letu 1925.
2. Odobrenje računa za leto 1925.
3. Volitev dveh članov načelstva za dobo treh let in dopolnilna volitev enega člana za dobo dveh let.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ne bil ob 14. uri sklepčen, se vrši uro pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

DOL, dne 21. decembra 1925.

NAČELSTVO.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkvalitetneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih skladov nad Kron 25.000.000.—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v CeljuDelniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000—**Centrala v Ljubljani**Delniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000—

Agencija Logatec.

Ustanovljena leta 1900

Agencija Logatec.

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči računi proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

**Vesele božične praznike
in srečno Novo leto**želi vsem svojim cenjenim strankam in prijateljem ter se
priporoča še za nadaljnjo naklonjenost*Ivan Ravnikar, veletrgovec v Celju.*

Vesele božične praznike

in

srečno Novo leto

želi svojim cenj. odjemalcem

trrdka

E. BERNA

Celje

Vesele božične praznike in obilo
sreče v Novem letu

želi

manufakturna in modna trgovina

Fr. Dobovičnik Celje
Gosposka ul. št. 15.Vesele božične praznike
in srečno Novo leto želi
vsem cenjenim strankam**ANTON ORAŽEM**

krojač

Celje, Gledališka ulica 9.

Srečne in vesele božične
praznike in zdravo Novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

sodavičar in opekarnar

Ivan Naraks**Ložnica pri Žalcu.**Delikatesna
trgovina**Franjo Stegu**

Celje, Dečkov trg 3

želi vesele božične praznike in srečno Novo leto
vsem cenjenim odjemalcem.

Vsem cenj. odjemalcem in prijateljem želi

vesel božič in srečno Novo leto

Ludovik Petek

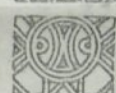
specerijska trgovina, Cankarjeva ulica.

Prav vesele božične praznike

in srečno Novo leto

želi vsem cenjenim gostom in od-
jemalcem mesa ter se priporoča
tudi v novem letu
za isto naklonjenost**Franc Rebeuschegg**

hotelir

CELJE

mesar

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

≡ mlekarna Šanc ≡

Celje, Vodnikova ulica 2.

Vesele božične praznike
in srečno Novo leto želi
vsem cenjenim strankam**Ignac & Marija Šimenc**

ščetarska obrt, Celje, Kralja Petra cesta

Najboljša in najcenejša**Dalmatinska vina****za božične praznike**

kupite pri

I. P. Matkovič,

CELJE, Slomškov trg štev. 1.

CELJSKA POSOJILNICA D.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 50.000.000.—

V lastni palači Narodni dom.

Stanje glavnice in rezerv.
Din 4.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

— Podružnica v ŠOŠTANJU na GLAVNEM TRGU. —

„INKRA“
industrija kravat
D. Cerlini & Comp.
Celje.

Velika izbira vseh vrst kravat. Vedno novosti od najcenejših do 60 najfinejših kvalitet. 57
Cene konkurenčne!

62 52—49
Ant. Lečnik
Ornar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Paschiaffo).

„JORA“
slastičarna
Celje, Dečkov trg 6
na debelo — na drobno.
Lastna izdelovalnica kandit, čokoladnih bonbonov in slaščic. 15s

V krojačnici za dame in gospode
IVAN BIZJAK, CELJE
Prešernova ulica, zraven magistrata
so cene fazoni zelo nizke.

Postrežba zelo točna in solidna. Na razpolago so tudi vzorci raznega suknja iz prvovrstne tovarne v bogati izbiri in nizki ceni. 1033
Se priporoča! 62

Damska in moška konfekcija
Novo dospela.

IVAN KOS, Celje,
Prešernova ul. št. 17.
Cene solidne! Izbira velika!

Za božična darila
imam v veliki zalogi iz lastne vrtnarije
ciklame, arabeje, palme,
sarakarije i. t. d.
Alojz Zelenko,
ovetlični salon,
Aleksandrova ulica št. 9.

Novo
klavir-citre
so naprodaj. Vpraša se VILA BENČAN,
BENJAMIN IPAVČEVA UL.

PREMOG:

trboveljski 100 kg Din 44— velenjski 100 kg Din 25—
ormoški 100 » » 30— ter od vseh ostalih rudnisov.

Bukova drva:

kratko rezana 100 kg Din 36— mehka drva 100 kg Din 25—
kratko rezana 100 kg Din 30—

Od 1000 kg naprej se brezplačno dostavlja na dom. Pri večjem naročilu se cene znižajo.
Naroča se: **Maks Plavo**, poštni predal 8, ali v trafiki Glavni trg.
4 Skladišče zraven vojašnice v Gaberju. 5

Delaj, nabiraj in hranil!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadnji

LASTNI DOM

stavb. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 6%.

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.

Pri naložbi zneska po 20 Din se dobi

nabiralnik na dom.

Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Čas je denar!

Pozor, trgovci!

Ne zamudite si ogledati pri nas za bližajočo sezono:

Velikansko izbiro okrasov za božično drevo, lameta, zlata pena, čarobne sveče, svileni papir, krep papir, barvasti papir eno in dvostranski, zlati in srebrni papir.

Kasete in mape za darila.

Albumi za dopisnice in poezije.

Božične in novoletne razglednice.

Goričar & Leskovšek, Celje

veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

9-9

Kamnoseška industrijska družba

Razlagova 7 v Celju Razlagova 7

Telefon 67.

Ustanovljena 1906. Lastni kamnolomi.

Izdeluje vsakovrstne nagrobne spomenike iz marmorja, granita, sijenita i. t. d., nagrobne plošče in okvirje, garniture za spalne in jedilne sobe, obzidne plošče, mozaik in vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Stalno velika zaloga spomenikov od najpriprostejše do najmodernejšie oblike. Zatevajte načrte in proračune.

2 uprašani prosim!

Ali so Vam znane

velike ugodnosti naše božične reklamne prodaje?

Ali ste se iste že udeležili?

Ako še ne, storite to nemudoma. Uverjeni smo, da bodo naše pošiljke napravile Vam kakor Vašim dragim nezmerno veselje. Tudi Vi bodeite prijetno presenečeni kakor vsi oni, ki so naše parfume že naročili, o čemer nam priča nebroj priznatih dopisov, od katerih nekatere spodaj navajamo.

Da seznanimo širšo publiko z našo izborno specialiteto parfumov, aranžirali smo božično reklamno prodajo, katera nudi udeležencem izredne ugodnosti. Udeležba pri naši reklamni prodaji upravičuje vsakogar, kdor naroči

6 steklenic najfin. „ODEON“ parfuma

lepo sortiran v kartonu samo za Din 65.—, (namesto Din 90.—) za sledeče:

1.) na udeležbi pri razdelitvi 60 velikih nagrad po nastopnem nastavku:

1 nagrada v skupni vrednosti 50.000 Din

2 nagradi po 10.000 Din skupaj 20.000 Din

4 nagrade „ 5.000 „ „ 20.000 „

2 nagradi „ 2.000 „ „ 4.000 „

10 nagrad „ 1.000 „ „ 10.000 „

41 nagrad „ 500 „ „ 20.500 „

2.) na razdelitvi 5000 posebnih nagrad v skupni vrednosti 450.000 Din na ta način, da mora povprečno vsak tretji naročnik dobiti posebno nagrado; razen tega pa v ugodnem slučaju lahko odpade nanj še ena izmed velikih nagrad do 50.000 Din.

Pošljite tedaj po nakaznici ali v denarnem pismu znesek Din 65.— (naroči se lahko tudi več kartonov naenkrat), nakar dobite obratno našo krasno zbirko 6 steklenic »ODEON« parfuma. Vsaki pošiljki je priložen kupon s tekočo številko ter razdelilni načrt za nagrade, s kojim se smatra strinjajočim se vsak naročnik. Vlaganje oziroma porazdelitev kuponov za velike nagrade se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Kako pišejo naši naročniki:

V časopisu sem čitala Vaš oglas za nagrade. Ker sem se pri svojih znancih prepričala, da so Vaši parfumi kljub nizki ceni res fini, naročam en karton. 65 Din Vam pošiljam posebej.
Z. S. Hrušica.

Vaša pošiljka mi je napravila v resnici veliko veselje. Tako lepe izbire 6 steklenic samo za 65 Din nisem pričakovala. V enem ovitku sem našla priznanico za posebno nagrado. Pošljite mi prosim še dva kartona po 6 steklenic. Znesek 130 Din prilagam.
M. P. Ljubljana.

Zelo veliko srečo sem imela. Pri prvi pošiljki sem dobila priznanico za posebno nagrado. Ko sem vnovič naročila 2 kartona sem pa našla v enem zopet 1 priznanico. Pošljite mi takoj še dva kartona. Tudi več mojih prijateljev se je odločilo za naročilo.
B. L. Beograd.

Naročite torej nemudoma, kajti naša reklamna prodaja traja samo do 27. decembra. Tudi Vi bodeite z našo pošiljko zadovoljni.

„ODEON“ tvornica kosmetičnih predmetov in parfumov,
Ljubljana, Vegova ulica 8/52.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

BOŽIČNA PRILOGA NOVI DOBI

V četrtek, dne 24. decembra 1925.

Božične misli.

Ljudje se pritožujejo nad življenjem, razmerami in človeško družbo. Pravijo, da je na svetu preveč gorja in trpljenja; a veselja in prave sreče ni. Tako tarna človek, krona življenja, osvajač in zmagovalec prirode.

In ko je gorje kljub vsem naporom in prizadevanjem, da bi ga odpravili, ostalo in se še bolj razpaslo, so ljudje, učeni in neuki, a često tudi veliki geniji, obtoževali življenje in ga dolžili, da je že ono samo po sebi zlo. In vse, kar je življenje, že pomeni bolezen in propadanje.

Resnica je, da so narodi na potu življenja izgubili marsikako srago krvi in znoja, samo da bi pridobilo njihovo življenje lepote, sijaja in sreče. A vprašanje je: Kje, v čem in kako so iskali svoj večni cilj?

Taval je človek, blodil je narod, pogubljal se je svet. A zlo je raslo in gorje se je množilo.

Bilo je, da je zemlja obilno rodila. Kopičila so se velika bogastva, zla in gorja pa ljudje s tem niso zatrli. Kaj še! Zgodilo se je nasprotno, da so propadle države in da so izginili narodi, baš ko so ti dosegli višek moči in slave.

Narodi so z ustanki, borbo in krvjo oživotvorili svoje neodoljive težnje za svobodo, a njihovo življenje je tudi po osvobojenju medlelo v bolečinah in trpljenju. Ljudje so si v raznih dobah ustvarjali različna načela in so si po njih delili in zbirali materijelne dobrine, a njihovo življenje ni moglo iz temnega, tesnega kroga v široki solnčni dan.

Vsi naporji v zatiranju zla in v stvarjanju sreče so ostali jalovi. To so priznali veliki umi, to čutimo mi vsi. Kje je vir tega zla?

Človek? Notranjost človeška? Duh njegov? Čutenje in mišljenje?

Da, to je vir vsega. Praizvor dobrega in zla. To je začetek kreposti in pregreh. Tu je izhodišče radosti in boli. Vzrok zveličanja in pogubljenja.

Ono, kar smo odstranjevali in proti čemer smo se borili, to so bile samo posledice. Vzroka pa nismo videli, niti nismo gledali po njem. Lovili smo mrak, da bi dobili luč, mesto da bi si

luč nažigali. Mi grajamo posledice, mesto da bi se izogibali vzrokov.

Zlo je v človeku samem. In njega je treba ozdraviti. Vse, kar vidimo v socialnem, gospodarskem in političnem življenju, je ljudsko delo. In človek sam je vzrok, da je vse okoli njega narobe in da ga razmere davijo.

Doslej so ostali v stvari prave sreče brezuspešni vsi naporji narodov. Vkljub velikim zmagam v področju tehnike in politike, ki so dvignile narode in svet, je ostalo na zemlji samo veliko gorje.

Dokler ne bomo videli krute resnice, da je treba najprej človeka ozdraviti, oplemenititi in spopolniti, ne bomo zreli za bolj svetlo, bolj veselo in lepše življenje. Dokler bo vsak poznal le lastni svoj jaz, je nemogoče mirno sosedstvo, lepo prijateljstvo in trajna zvestoba. Srečavala se bodeta le srd in solza.

Razmišljajmo včasih o tem!

F. M. Dostojevskij:

Božično drevesce in svatba.

(Poslovenil E. Š.)

Te dni sem gledal svatbo... toda ne! Raje vam hočem pripovedovati o božičnem drevescu. Svatba je bila krasna; zelo mi je dopadla, toda drugi dogodiljaj je boljši. Ne vem zakaj sem se domislil božičnega drevesca, ko sem gledal svatbo. Tako-le se je zgodilo. Pet let je preteklo, ko so me povabili na Silvestrov večer k otroški zabavi. Gospod, ki me je povabil, je bil med trgovci dobro znana oseba s izbornimi zvezami. Mislil sem si, ta otroška veselica je samo preteza za starše, da se snidejo in govore o zanimivih stvarih. Kot tujec nisem imel nobene želje in sem preživel večer precej neodvisno. Navzoč je bil še drug gospod, ki ni poznal, kakor se mi je zdelo, niti rodbine niti ni imel z gospodarjem trgovskih stikov. Sfučajno ga je zaneslo kakor mene, na to domačo prireditev. Suhljat mož, zelo resen, dostojno oblečen. Videlo se mu je, da se ne čuti domačega sredi rodbinskega veselja. Ko

se je unaknil v kot sem zapazil, da se je nehal smehljati; gledal je mrko. Razen gospodarja ni poznal žive duše na veselici. Vse njegovo kretanje je kazalo, kako strašno se je dolgočasil, vendar je junaško vzdržal, kakor je pač šlo, do konca vlogo veseliga in srečnega človeka. Kasneje sem zvedel, da je z dežele ter da je prišel v prestolico radi nekega zamotanega trgovskega posla. Naš gospodar, kojemu je izročil priporočilno pismo, ga ni preveč podpiral, vendar ga je iz uljudnosti povabil na veselico. Kart niso igrali, smodk niso ponujali, razgovarjal se z njim ni nihče, morda so poznali ptiča po perju, vsled česar je bil moj gospod prisiljen, da vsaj kje pusti svoje roke, božati čelji večer svojo brado. Njegova brada je bila res zelo lepa. Tako marljivo jo je božal, da se ti je nehote vzbudila misel, najprej je zagledala luč sveta brada in za njo, da bi jo božal, gospod.

Razun tega obraza, ki se je na veselici gospodarja, ki je imel pet dobrorejenih paglavcev, po svoje zabaval, se mi je dopadel še en gospod, ki pa je bil druge narave. Nazivali so ga Julijana Mastakoviča. Na prvi pogled si opazil, da je bil častni gost, ki je bil v enakih odnošajih do gospodarja kakor gospod, ki je božal svojo brado. Gospodar in gospodinja sta ga obsipala z ljubeznivostjo, mu dvorila in predstavljala goste, njega pa niso predstavili nikomur. V gospodarjevih očeh sem opazil solzico, ko se je Julijan Mastakovič izjavil, da se še ni nikdar tako prijetno zabaval. Tesnobno mi je bilo v navzočnosti takega moža, vsled česar sem odšel, ko sem se nagledal otrok, v mali salon, ki sem ga našel praznega ter se vsedel v cvetličnem paviljonu gospodinje, ki je zavzemal polovico sobe. Otroci so bili čudovito ljubeznivi in niso hoteli kljub opominom vzgojiteljice in mater posnemati odraslih. V trenutku so oropali drevesce do zadnje slaščice in obenem potrli polovico igrac, še predno so zvedeli, čegava je katera. Zlasti privlačen je bil kodrast, črnook deček, ki je meril neprenehoma z leseno puško name in me hotel ustreliti. Splošno pozornost je vzbujala neka enajstletna deklica,

ki je bila podobna Amoreti, mirna, razborita in bleda z velikimi sanjavi mi očmi. Otroci so jo nekaj užalili, zato je odšla v salon, kjer sem bil jaz in se tu igrala s pužo. Gostje so govorili spoštljivo o nekem najemniku žganja, njenem očetu in nekdo je zašepetal, da je za njeno doto naloženih že tristo tisoč rubljev. Ko sem se na to opombo okrenil proti družbi, sem zapazil Julijana Mastakoviča, ki je s prekrizanimi rokami na hrbtu pazljivo sledil neslanim pomenkom. Občudoval sem pretkanost gostiteljev pri razdelitvi daril. Deklica s tristo tisoč rublji je dobila najlepšo pužo. Nato so sledili pojemajoče darovi po stanu staršev vseh teh srečnih otrok. Zadnji otrok, deček desetih let, suh, majhen, mazuljastega obraza, rdečelas, je dobil knjižico povesti, ki so pripovedovale o lepoti narave, o ginljivih solzah in o drugem, brez podob in okraskov. Deček, sin vzgojiteljice gospodarjevih otrok, uboge vdove, je bil preplašen in boječ. Oblečen je bil v revno suknjico. Ko je dobil svojo knjižico, je gledal še dolgo hrepenenče ostale igrače. Nad vse rad bi se igral z otroci, a se ni upal, videlo se mu je, da se je zavedal svojega pofožaja. Rad gledam otroke, kako so ljubki, ko se v njih zbudi samostojno življenje. Opazil sem, da so rdečelasega dečka zelo mikale igrače drugih otrok. Pomežikaval je igrajočim in se začel z njimi šaliti; nekemu oholemu paglavcu, ki je imel polno ruto slaščic, je dal jabolko, drugega je nosil štuporamo, vse zato, da bi ga ne zapodili. Čez nekaj časa je pristopil drzen deček in ga pretepel. Ni se upal jokati. Prišla je vzgojiteljica, njegova mati, in mu ukazala, naj se ne drenja med druge otroke. Otrok se je spľazil proč in šel v salon, kjer je bila deklica. Pustila ga je sesti poleg nje, in oba sta se veselo igrala s pužo.

Sedel sem že pol ure v paviljonu in skoraj zadremal. Ko sem prisluškoval pogovoru dečka in lepote s tristo tisoč rublji, je stopil v sobo Julijan Mastakovič. Med otroškim krikom je porabil priliko in se skrivaj izmuznil iz dvorane. Iz svojega skrivališča sem opazil, da je govoril prej živahno z očetom bodoče bogate neveste, s kate-

o človeški starosti.

Med gledalci o priliki svečanosti stoletnice tržaškega pokopališča je bila baže tudi stoletna starka, ki je vsa zadržana v skrivnostne obrede, naslonjena ob polnjalni zid, izdahnila svojo dušo. Ne vemo, da-li ustreza ta časnikarska vest resnici, vsekakor pa se taka izredna smrt stoletne starke prav lepo sklada s proslavo stoletnic pokopališča, kjer leži pokopanih 380 tisoč ljudi.

Pač pa hočemo ob tej priložnosti razpravljati o starosti, ki jo človek sploh lahko doseže. Starost 100 let ni tako nenavadna in redka. Po statistiki za Nemčijo v letih 1901. do 1913. je umrlo v Nemčiji v starosti 100 let letno povprečno 8,9 moških in 21,4 žensk, v starosti 101 leta 3,55 m. in 5,7 ž., v starosti 102 let 1,85 m. in 5,6 ž., v starosti 103 let 1,69 m. in 3,4 ž., v starosti 104 let 0,77 m. in 1,7 ž., v starosti nad 105 let 1,54 m. in 5,0 ž.; vedno torej več žensk nego moških.

Že iz navedenih števil je razvidno, da pada s starostjo število oseb, ki jo doseže; in ni manjkalo poizkusov to padanje tudi matematično izraziti. Osnovna misel pri tem je bila, da je izumiranje zvezen pojav, ki ne dela torej skokov in ki redči vrste živečih po istih pravilih v mladosti kakor v največji starosti. Po A. Pütterju so vsaj od 20. leta dalje zunanji škodljivi vplivi, ki

stalno delujejo na človeški organizem, enaki za mlade in stare, le da pojema s starostjo odpornost proti tem škodljivim silam in sicer z nekako pravilnostjo, ki se da matematično izraziti.

Ne marvno tu navesti matematične oblike tega zakona, ker bi bili sicer z ozirom na čitatelje prisiljeni najprej obrazložiti obliko samo, s čemer bi se pa preveč oddaljili od predmeta samega.

Vsa ta teoretična razmotrivanja se opirajo naravno na statistični material, ki se je zlasti v zadnjem stoletju precej skrbno nabral, ne samo iz znanstvenih ozirov, temveč tudi iz praktičnih potreb, v prvi vrsti za zavarovalnice.

Teoretično določeni smrtni slučajji se zelo dobro ujemajo s statističnimi podatki v obsegu od 99. do 104. leta. Od 105. leta dalje pa je razlika razmeroma velika. Tako je po gori navedenih podatkih v Nemčiji umrlo v starosti nad 105 let letno povprečno 1,54 moških, po teoriji pa samo 1,04.

Po Pütterju pa ne smemo morda v tej neskladnosti videti slabosti teorije, temveč obratno; v njej se zrcali samo nepopolnost statistike.

Po teoriji pride pri moških (za ženske so števila nekoliko bolj ugodna) na vsakega 1,1 milijona smrtnih slučajev en slučaj smrti v starosti 105 let, v starosti 106 let na 2,15 milijona, v starosti 107 let na 4,3, v starosti 108

let na 9,1, v starosti 109 let na 19,4, v starosti 110 let na 44,0, v starosti 111 let na 110, v starosti 112 let na 283, v starosti 113 let na 850, v starosti 114 let na 3240, v starosti 115 let na 6550 milijonov smrtnih slučajev.

Ce torej tudi ne pripoznamo nobene meje navzgor za človeško starost, temveč pripuščamo kot možne tudi največje starosti, vidimo, da je verjetnost take starosti že pri 110. letu zelo majhna, starost 115. leta pa praktično docela neverjetna.

Proti temu bodo morda ugovarjali čitatelji: prav, vse to velja za našo dobo, v prejšnjih dobah pa je bilo tozadevno gotovo boljše. Čitatelji naj bodo pomirjeni. Glede verjetnosti visoke starosti ne gremo nikakor morda navzdol, pač pa brezdvomno navzgor.

O svetopisemskih očakih seveda ne bomo niti razpravljali, nekoliko bolj kočljiva je zadeva glede starih Rimljanov. Iz nagrobnih spomenikov se da namreč razlagati veliko število ljudi, ki je dosgelo in celo prekosilo 100. leto. Noveje preiskave so sicer odstotek teh visokih starosti z ozirom na ostale precej znižale, še manjši pa postane ta odstotek, ako upoštevamo tudi število umrlih otrok, katerim po večini niso postavljali spomenikov. Toda kljub temu je odstotek še vedno večji kakor za našo dobo.

To pa je zelo malo verjetno, kajti verjetna življenska doba od neke sta-

rosti dalje je bila v tistem času manjša nego danes. Tako je po Ulpianu v oni dobi človek v petdesetem letu lahko pričakoval še pol življenja, dočim računa danes celo sedemdesetletnik še lahko z nadaljnimi sedmimi leti življenja.

Ako velja to glede srednjih starosti, ne more veljati drugo pravilo glede najvišjih starosti.

Odkod torej oni visoki odstotek? Jasna nam bo tudi neskladnost, ako upoštevamo pravilo, ki velja glede statistike narodov na različnih stopnjah civilizacije in ki se glasi: čim manjša je civilizacija, tem večje je število sto- in večletnikov, ali bolje, tem večje je število ljudi, ki trdijo, da imajo 100 in več let.

Kot dokaz naj sledijo podatki po Schnapper-Arndtu, ki se nanašajo na leta od 1880. do 1895. Na Pruskem je odpadlo na vsak milijon prebivalcev 1,4, na Francoskem 4,6, na Japonskem 42,6, v Združenih Državah Sev. Amerike 89, na Kubi 217 oseb v starosti 100 let.

Še bolj jasno postane to pravilo ako povemo, da je v Združenih Državah pri vsakem milijonu belokožcev bilo 16 stoletnikov, pri vsakem milijonu drugokožcev kar celih 453.

Čitatelji morda porečejo: Iz tega se da sklepati, da čim manjša je civilizacija, tem večja je človeška življenska doba. Toda izkušnja nas uči drugače:

rim se je ravno seznanil. Zamišljen je sedaj stal, kakor da bi nekaj računil.

»Tristo . . . tristo«, je šepetal. »Enajst, dvanajst . . . trinajst in tako dalje. Šestnajst — pet let! Recimo po štiri odstotke — 12, petkrat — 60, torej, teh 60 . . . recimo v petih letih zneso — štiristo. Hm! da . . . Toda za štiristo jih ne držijo ptiček! Vzame gotovo osem ali deset odstotkov. Torej, petsto, recimo petsto tisoč, najmanj, to je gotovo . . .«

Končal je svoja premišljevanja, se oddahnil in hotel oditi iz sobe, ko je opazil deklico in obstal. Mene ni videl za cveticami. Tresel se je vsled razburjenosti, morda so številke nanj tako vplivale ali kaj drugega, mel si je roke in nemirno stopical. Pomiril se je, ko je gledal na bodočo nevesto. Ozrl se je okrog sebe in pristopil k deklici, zasmejal se ji je in jo poljubil na glavo. Deklica je prestrašena zakričala. »Kaj delate tukaj, ljubko dete?« je zašepetal in potapljal malo po licih.

»Igrava se.«

»S tem tu?« Je pogledal Julijan Mastakovič dečka.

»Dušica, idi vendar v dvorano«. Deček je molčal in ga debelo gledal. Mastakovič se je zopet oprezno ozrl in pogledal deklico. »Kaj imate tu? Pužo?« je vprašal. »Pužo«, je odgovorila deklica tiho in bojazljivo.

»Pužo . . . ali ne veste iz česa je Vaša puža narejena?«

»Ne vem«, je odvrnila in pobesila glavico.

»Iz cunj, srčee. — Paglavec, pojdi v dvorano k svojim tovarišem«, je zakričal Julijan Mastakovič in ostro pogledal dečka. Deklica in deček sta bila nejevoljna, prijela sta se za roke in se nista hotela spustiti.

»Ali veste, zakaj so Vam podarili to pužo?« je vprašal Julijan Mastakovič.

»Ne vem.«

»Ker ste bili celi teden ljubezniv in priden otrok.«

Julijana Mastakoviča se je prijemala omotica, glas se mu je tresel, ko je rekel, ozrši se okrog sebe, če ga kdo ne sliši:

»Ali me boste ljubili, ljuba deklica, ako obiščem Vaše starše?«

Še enkrat je hotel deklico poljubiti, toda rdečelasi deček jo je stisnil tesneje za roko, ko je videl, da ji gre na jok in iz usmiljenja do nje je zahteval. Julijan Mastakovič se je ujezil. »Vun! takoj vun!« se je zadril nad dečkom. V dvorano k svojim tovarišem!

»Ne, ni potrebno, pojdite proč«, je rekla deklica. »Pustite ga, naj bo vesel.«

Nekaj je zašumeo med vrati. Julijan Mastakovič se je zdrnil. Bolj kakor Julijan Mastakovič se je ustrašil rdečelasi deček. Spustil je deklico, stisnil se k steni in odskakljal v obednico. Tudi Julijan Mastakovič je odšel.

Rdeč je bil kakor kuhan rak, mimo grede je pogledal v zrcalo in sam sebe se je sramoval. Sledil sem poštenjakuviču v obednico, kjer sem videl čuden prizor. Julijan Mastakovič, kateremu je hudobija gledala iz oči, je preganjal rdečelasega dečka po obednici.

»Izgini, kaj delaš tu? Ali kradeš sadje? Poberi se, maľopridnež.«

Prestrašeni deček je zlezal pod mizo. Razzarjen je potegnil preganjalec batistast robec iz žepa in skušal z njim pregnati dečka iz zavetišča. Pomniti moram, da je bil Julijan Mastakovič precej zavaljen z okroglim trebuškom in debelih krač. Potil se je in sopihal. Vedno huje je besnel. Na ves glas sem se mu smejal. Julijan Mastakovič se je obrnil in postal zmeden. Istočasen je vstopil tudi gospodar. Deček je zlezal izpod mize in si obrisal kolena. Julijan Mastakovič si z robcem zatise nos. Gospodar nas je vse tri pomišljaje ogledoval. Toda kot mož, ki pozna življenje in se zna uživati v vsako vlogo, je porabil priliko in se obrnil na svojega gosta:

»Tu je deček«, in pokazal na rdečelasega, »o katerem sem Vam pravil, priporočil sem ga Vaši dobrodušnosti.«

»Tako«, je odgovoril Julijan Mastakovič, ki si še ni popolnoma opomogel.

»Sin vzgojiteljice mojih otrok«, je nadaljeval gospodar proseče, »revne žene, vdove poštenega uradnika, in zato . . . Julijan Mastakovič . . . ako je mogoče . . .« »Ne, ne!« je zaklical Julijan Mastakovič. »Oprostite, Filip Aleksejevič, to je nemogoče. Nikjer nič praznega, tudi ako bi kaj bilo, preži že deset kandidatov, ki so upravičenejši . . . Škoda, res škoda! . . .«

»Škoda!« je ponovil gospodar, »tih, skromen deček . . .«

Julijan Mastakovič je nakremžil usta in dejal: »Zelo neolikan paglavec, kakor sem opazil. — Pojdi, dečko. Kaj stojiš tu? Zgubi se k tovarišem!«

Ni se mogel več premagati in pogledal je mene. Tudi jaz se nisem mogel več premagati in zakrohotal sem se na glas. Julijan Mastakovič mi je obrnil hrbet ter vprašal gospodarja o meni, kdo je ta mladi mož. Nekaj sta šepetala in odšla iz sobe, ne da bi se nadalje za me brigala. Opazil sem, da je Julijan Mastakovič nezaupno pomišljaje gledal v glavo.

Smeha sem se tresel in odšel v dvorano. Videl sem, kako je pomembni mož ebdan od očetov in mater, od gospodarja in gospodinje, govoril z neko damo, ki so mu jo bili predstavili. Dama je držala za roko deklico, s katero se je pred desetimi minutami odigral prizor v salonu.

Neizčrpen je bil v hvalisanju lepote, ljubkosti in dobre vzgoje dražestnega otroka. Mama ga je pobožno poslušala in pretakala solze veselja,

papa se je smehljaj, gospodar se je radoval. Vsi gostje so poslušali, celo otroci so se nehali igrati. Ginjena mama je povabila Julijana Mastakoviča, naj jih počasti s svojim posetom. Z neprijetnim veseljem je sprejel Julijan Mastakovič povabilo. Gostje so se razpršili in hvalili gospoda najemnika žganja in gospo najemnico, zlasti pa Julijana Mastakoviča.

»Ali je ta gospod poročen?« sem vprašal glasno nekega znanca, ki je stal poleg Julijana Mastakoviča.

Julijan Mastakovič me je osorno pogledal.

»Ne«, mi je odgovoril vprašanec.

* * *

Pred kratkim sem šel mimo . . . cerkve. Množica ljudi in veliko voz mi je vzbudilo pozornost. Govorili so o svatbi. Pust in mrzel dan je bil. Preril sem se skozi gnječo, stopil v cerkev in videl ženina: debelega, okroglega možička. Letal je sem in tja ter ukazoval. Kmalu so zaklicali, da prihaja nevesta. Ko sem se predrenjal spred, sem videl krasno devojko. Zdela se mi je bleda in žalostna, oči je imela pordečele, kakor da bi bila jokala. Iz otroških nedolžnih potez je odsevala praznična lepota. Poleg mene so pripovedovali, da je komaj šestnajst let stara. Ko sem pogledal pazljiveje ženina, sem spoznal Julijana Mastakoviča, ki sem ga videl pred petimi leti. Ko sem se ozrl na nevesto . . . Moj Bog! Hitro sem zapustil cerkev. Slišal sem še iz množice, da je nevesta bogata, da ima petstotisoč rubljev dote . . . in toliko in toliko igelnine . . . Torej, račun se je vjemale! sem premišljaj in odšel po cesti.

Ludvik Biro:

Voznja na božični večer.

(Poslovenil E. Š.)

Dopolodne je bil mladi Bóth še židane volje. Dražil je svojo ženo in ji nagajal, ker se ni hotela udeležiti kot prva strelka streljanja na golobe. Po kosilu pa je nervozno vil brke in gubančil čelo. Lepa Americanka ga je ljubeznivo vprašala: »Dragec, kaj premišljuješ?« »Smejala se mi boš, Harriet. Jutri je Sveti večer, prvi božični praznik, ki ga preživljam proč od svoje mamice.«

»Pojdiva pač domov.«

Bóth je pogledal svojo ženo.

»Bi-li šla z menoj?«

»Prav rada.«

»Ali veš, da je pri nas sedaj ostrazima in da je Bothkó majhen trg.«

»Vem.«

Bóth je radostno poljubil ženi roko.

Urno je poiskal vozni red in nervozno listal po njem. Potem je stisnil ustnice.

odgovorile tudi druge ugledne osebnosti.

Polkovnik Sadi-Carnot je izrekel svoje mnenje tako-le: Ne vodimo mi svojega življenja, marveč življenje vodi nas. Nihče se ne more odtegniti posledicam podedovanosti in vzgoje. V starosti si delamo lahko očitke, toda le redki so slučajji, da bi se ljudem njihovo preteklo življenje ne zdelo kot edino, ki je bilo določeno in naloženo . . . F. P.:

Mojzes in Wilson.

V Newyorku pripovedujejo zanimivo zgodbo:

Ko je bivši ameriški prezident Woodrow Wilson prispel pred nebeška vrata, ga je slučajno srečal Mojzes, ki je ravno prišel iz dolgega časa pogledat, koliko novega občinstva je prišlo in je-li med njim kaka zanimiva človeška osebnost. Tako je ugledal tudi Wilsona, ki so o njem v nebesih često debatirali in ga vprašali:

»Niste-li vi Mr. Wilson?«

»Da.«

»O, vi se mi tako smiľite.«

»Zakaj pa?« — je vprašal Wilson.

»Niste-li Woodrow Wilson, predsednik Združenih držav ameriških?«

»Seveda sem.«

»Niste-li bili vi tisti, ki je določil 14 točk, po katerih bi se imela končati velika svetovna vojna.«

»Da, to sem jaz storil.«

»Torej?« je vprašala žena.

»Ako odpotujeva v dveh urah, sva jutri zjutraj v Budimpešti, toda vlaka, ki odpelje opoldan v Bothkó ne dobiva več.«

»In?«

»Še eno sredstvo je«, je pripomnil Bóth trpko, »vendar ne vem . . .«

»Povej!«

»Zjutraj dospeva v Budimpešto. Popoldne ob dveh odpelje vlak v Bihar-Adony. Od Adonyja do Bothkója imava z vozom pet ur. Ako pa vzameva najin avto, prevoziva pot v treh in pol urah ter sva ob pol desetih doma.«

»To je krasno«, je vzkliknila žena.

»Misliš resno?«

»Srečna sem.«

Bóth je krepko privil ženo k sebi in jo poljubil. Čez dve uri je oddrdral vlak z njima od solnčne obali proti murzlemu severu. Kmalu je ležala pomladanska pokrajina za njima in vlak je sopihal po široki snežni poljani.

* * *

V Budimpešti se je pripeljal Bóth do svojega prejnega stanovanja. Sluga je začuden sklenil roke.

»Ekscelenca . . .«

»Jurij, ali hočeš z menoj v Bothkó?«

»Prav rad, Vaša milost.«

»Vzemi torej angleško puško in poskrbi za naboje. Popoldne se peljemo.«

Svoji ženi je rekel angleški: »Fantazamem s seboj, doma me je navadno spremljal na lovu.«

Popoldne ob dveh so stopili v vlak in ob sedmih so prispehli v Adony. Bóth je ukazal slugi, naj pripravi avto in ga pripelje s kolodvora. Sam se je podal z ženo v jedilnico. Ko sta vstopila, je nastal pri sosedni mizi nemir, imponantna postava se je dvignila:

»Pokorni sluga, Vaša milost!«

»Dober dan, gospod Kastner, kako pridete sem?«

»Namenjen sem bil domov v Bothkó, ostanem pa raje tu.«

»Zakaj?«

»Volkovi ne pustijo ponoči nikogar skozi.«

»Smutej«, je odvrnil Bóth nevoljno, »in vendar moram biti danes doma.«

»Bog obvaruj, Vaša milost. Popolnoma nemogoče. Rezalja je natrpala volkov. Po cestah se podijo ponoči kar tropoma.«

»Kljub temu bom nočoj doma.«

Soproga je pazljivo poslušala pogovor, ki ga ni razumela, zato je vprašala moža:

»Kaj je?«

Bóth je predstavil Kastnerja soprogi in odgovoril angleški na njeno vprašanje.

»Pravi, da je pot slab in bi počila pnevmatika.«

»Oj«, se je ponovno zasmejala dama, ta ne počí, ima dvojni usnjati

»Glejte, ravno radi tega se mi smiľite, če pomislim, kaj so ljudje storili s tem 14 točkami.«

»O, nikar se ne vznemirjajte radi tega. Pojdite malo na zemljo in boste videli, kaj so ljudje storili iz vaših deset zapovedi!«

Shaw in Maeterlinck.

B. Shaw, znani angleški dramatik, je imel nekega večera premijero, pri kateri je bil navzoč. Publika je bila navdušena in je klicala avtorja na oder. Shaw se res pride zahvalit. V tem trenutku pa med splošnim aplavzom nekdo zažvižga. Shaw je ostal popolnoma miren in je ogovoril neznanega žvižgalca: »Gospod, jaz sem čisto vaših misli, pa kaj bova midva reveda proti taki množici?!

Da je na svetu veliko premožnih, a silno nevednih ljudi, je resnica. To je nekega dne najbolj občutil M. Maeterlinck. On se je v šoli zelo slabo učil. V poznejših letih, ko ga je slavil že ves svet, ga sreča na cesti bivši sošolec in ga vpraša:

»No, kako ti gre? Kaj počneš?«

»Delam . . .«

»A? Kaj pa delaš?«

»Pišem . . .« je skromno odgovoril slavni Maeterlinck.

Sošolec pa se je nevedno začudil:

»Nemogoče! Pod kakšnim psevdonomom pa?«

Z naraščajočo civilizacijo narašča tudi verjetno dolgotrajnost življenja.

Vzroka večjega odstotka pri manj civiliziranih narodih ne bomo torej iskali v manjši civiliziranosti, pač pa v ž njo združeno manjšo izobraženostjo. Nepoznanje podatkov o lastnem življenju ustvarja stoletnike. Natančnejša preiskava bi premnogokrat pomladila stoletnika ali stoletnico za 10, 20 ali morda celo za več let, toda nikakor ne njemu ali njej v prid, kajti s tem bi bil odstranjen tudi oni čar, ki obdaja tako visoko starost. Tudi pri dokumentiranju slučajih je treba postopati dokaj previdno, zlasti ako je imel oče stoletnika ali mati stoletnice isto krstno ime.

Pri kritični preiskavi bi se dale izslediti osebe v starosti več nego 100 let le v zelo redkih slučajih. Po teoriji Kűpfműlerja bi bil povprečni višek dosegljive starosti 110 let. Kajti tudi ako upoštevamo prebivalstvo vse Zemlje (letno se jih rodi povprečno 50 milijonov), bi se rodil letno povprečno samo en človek, ki bi mu bilo usojeno doseči 105. leto, 106. leto pa bi dosegel povprečno en človek v desetih letih, 107. leto v 225. letih in 108. leto v 2300 letih.

Živo življenje in teorija govornika proti višji starosti. Poročila o večjih starostih, o ljudeh v 120., 130. ali celo še višjem letu, so sicer zelo zanimiva, toda gredo samo v kraljevstvo bajk.

Ako bi človek še enkrat živel.

Pariški list »LeSoir« je vprašal različne osebnosti, naj povedo svoje mnenje na vprašanje, kaj bi storili, ako bi morali še enkrat pričeti živeti. Poincare je odgovoril: Kaj vem jaz? Samo to rečem, da bi skušal dobiti na svoji poti tako dobre prijatelje, kakor ste vi.

Pisateljica vojvodinja Rohan pravi: To je lep problem, ali kako naj se ve to, kaj bi se storilo? Ako premišljuje, me zanesejo sanje v prijetne položaje, toda razum me pokliče k realnosti in z energično gesto mi veli, da bi storila to, kar sem storila.

Pesnik Miguel Zamacois je odgovoril: Ako bi pričel novo življenje, poznavajoč preživljeno, bodite prepričani, da bi napravil drugo izdajo, toda pregledano in popravljeno. Vrgel bi od sebe iluzije in se obdal s previdnostjo.

Alfonz Franck, predsednik zveze gledaliških ravnateljev pravi: Delal sem pri svojem očetju, ki je bil krojač, bil sem trgovski potnik, zavarovalni agent, novinarski poročevalec, gledališki tajnik, ravnatelj in ustanovitelj gledališč in še marsikaj drugega. In ako bi moral pričeti od kraja, bi storil rad ravno isto.

Julija Baretet, ugledna igralka, je odgovorila, da bi se oprijela z navdušenjem enake karijere. Slično so

varnostni plašč, z njo voziva lahko po iglah.«

»Zatrjeval sem mu isto«, je odgovoril Bóth. Nato se je obrnil do Kastnerja:

»Ne vzameva voza, marveč se peljeva z avtomobilom. Ali hočete z nama?«

Kastner je nagubančil čelo, se popraska po glavi in rekel: »Ako se pelje visokorodna gospa, nočem zaostati.«

Bóth je prevedel odgovor soprogi. Potem so odšli. Zunaj je vladala gosta tema, vendar je začela luna vzhajati. Mogočni rdeči avtomobil je stal pred vrati.

»Jurij si že kaj jedel?«

»Hvala, Vaša milost.«

»Torej hajdimo!«

Bóth z ženo se je vsedel na prednji sedež, da bi šofiral, Kastner in sluga sta sedla zadaj . . . Stroj je začel delovati. Brzo so prevozili ulice in v petih minutah so bili na široki cesti.

Polna luna je svetila jasno na vedrem nebu. Ob cesti se je lesketala bela, široka snežna poljana, na levo so se dvigali griči. Rumenorujavo se je vil kolovoz. Bóth je zavil poleg ceste, hlipavo je oral avto brazde po globokem snegu.

»Zakaj tod?« je vprašala žena.

»Ker je pnevmatika, čeprav izborna, le za normalna pota. Z njo se lahko vozimo po iglah, a ne po sabljah. Ako pa zmrzne blatna zemlja, je vsak rob oster, kakor mečeva ostrina.«

Brzeli so naprej in molčali. Bóthova žena si je privila tesno kožuho-vinasti ovratnik. Bóth si je brisal oči, v katere mu je rezal mraz. Včasih je imel občutek, da ne bo obvladal stroja.

»Jurij, ali so tu notri puške?«

»Da, gospod Kastner.«

»Kako je z naboji?«

»Dobro smo preskrbljeni, tudi eksplozivne izstrelke imamo. Morda naletimo na medvede, kakor pred tremi leti.«

»Ali so naboji tu, Jurij?«

»Seveda, gospod Kastner.«

»Urno mi jih daj, mogoče jih bomo kmalu rabili.«

»Zakaj mislite, gospod Kastner?«

»Ali vidiš oni gozd, ki se razteza do ceste. Tam so volkovi, sinko. Bog daj, da bi jih ne bilo preveč.«

Avto je drčal v tiho, ledeno noč. Bótha so skelele oči, na vsako oko je mižal nekaj časa. Gospa se je pogreznila v kožuh in se stisnila k možu. Ko so drveli mimo gozda, so začuli iz nje ga čudne glasove, čudno hripavo lajanje. Med prednjimi drevesi se je pojavila črna senca, za njo druga. Lajanje obeh zverin se je spremenilo v peklenko tulenje. Nekaj časa sta tekla ob cestnem robu in zaostala. Gospa je pogledala izza kožuha in zašepetala možu: »— — — Volkovi.«

Bóth se je podvzval, košesa so trla zmrznjeni sneg. Gozd je ostal kmalu za njimi in odprla se jim je lesketajoča snežna ravan. V daljavi so se pojavile črne pike. Zaklical je: »Nabijte puške!«

Jurij je s tresočo roko nabasal puški, gospa se je zopet zavila v kožuh. Cesta se je vila na deesno in kmalu so opazili v snegu volkove.

Bóth je zakričal: »Kakor hitro se približajo, streljajte!« Opozoril je ženo: »Pazi, sedaj počijo strelji, pač šport.«

Bóth je skušal prehiteti volkove, a bilo je prepozno. Črna črta je dosegla cesto in prestregla pot. Nekateri so se ločili od tolpe in skočili proti vozilu. Bóth je opozoril: »Streljajta naravnost. Ako ostanejo za nami, smo rešeni. Ker je vozilo spredaj nizko, lahko skoči kaka zver na voz.«

Stroj je deloval z vso silo. Še dve minuti. Drgetaje se je zavila gospa v kožuh. Grozno tulenje se je dvignilo. Cesta je bila posuta z volkovi. Kakih štirideset zverin je odpiralo lačna žrela. Še kakih šeststo metrov.

»Streljajta!« je zaklical Bóth. Strela sta padla in dvoje zverin se je zavalilo v krvi.

»Streljajta, streljajta!« je klical Bóth. Trije strelji so počili. Dve sto metrov pred njimi je stala grozeča živa stena.

Avto je divjal kakor obseden. Nič niso videli, nič slišali razun zračnega

žvižganja. Pod vozilom je zapokalo in zastokalo, črta je bila predrta. Povožene zveri so se krivile kakor črvi. Volkovi so se zagnali za vozom, ki je letel po zasneženi poti, zadaj so se videle le črne pike v daljavi.

»Harriet, ali si se bala?«

»Mafo že«, je rekla žena, »izvrsten stroj je to.«

Bóth se je smejal. Drveli so naprej, za njimi je nekdo obupno zakričal. Obrnili so se.

»Kaj je?« Kastner je odprl usta, a ni mogel ziniti besedice.

»Kaj se je zgodilo?«

»Jurij —«

»Jurij, Da, kje je Jurij?«

»Iz voza je padel.«

Na bliščeči cesti so zapazili človeka. Bóth je zavrl, a drveli so še pol kilometra, predno so se ustavili. Kastner je planil prestrašen kvišku:

»Vendar ne mislite obrniti?«

»Kajpak.«

»Za božjo voljo, ali ne vidite, da nas bodo volkovi dohiteli! Sluga je itak izgubljen.«

Cesto so lahko na daleč pregledali. Poldrugi kilometer pred njimi je hitela neka senca, za njo — v še večji oddaljenosti — črne točke.

Bóth je vprašal soprogo:

»Ta človek meni, da ne bi obrnili. Kaj misliš?«

»Moj Bog!« je odvrnila soproga, »pustiti ga vendar ne smemo.«

Bóth je zadovoljno prikimal in zapodil vozilo nazaj. Gospa je vstala in rekla Kastnerju:

»Puško!«

Kastner je razumel. Podal ji je puško. Vozilo je brnelo naprej in že so spoznali hropečega slugo; volk, velik kakor tele, mu je bil za hrbtom. V petih minutah ga je dosegel. V tem trenutku je počil strel, zver je skočila kvišku in se zvrnila v sneg, kri ga je pordečila. Voz je obstal. Upehanega moža so potegnili k sebi, kjer se je onesvestil. Bóth je urno obrnil avto in odhitel ž njim v noč. Soprog je stisnil roko, rekoč:

»Mojstrski strel!«

Izpod kožuha se je oglasil nežen glas: »Pač ne golobi . . .«

* * *

»Levo, Vaša milost!«

Krenili so z glavne ceste in zavozili na stransko pot, ki je vodila v Bothkö.

»Ako vzdrži sedaj pnevmatika, jo moram pohvaliti.«

Vozili so po potu, iz katerega so štrlele zmrzle ostre kepe.

»Še četrte ure«, je dejal Bóth.

Naenkrat je počilo, vozilo se je nagnilo. Zmrzla ostra zemlja je prerezala pnevmatiko. Bóth je vozil počasi. Kastner je vzkliknil: »Požurimo se, drugače nas zveri dohite.«

»Ustrelite parkrat v zrak, volkovi se bodo obrnili.«

Trije strelji so počili. Zveri so se bližale, dospeli pa so že do prvih hiš. V nekaj minutah se je ustavil avto pred Bóthejevim gradom. V razsvetljeni veži jih je pričakovala starka z razprostrtimi rokami.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi vsem cenjenim gostom

Hotelska družba (hotel Evropa)

**Vesele božične praznike
in srečno Novo leto**
vsem cenjenim strankam želijo

Tvrčka Ivan Mastnak
Kralja Petra cesta 15

Celje

Alojz Kroflič
mesarija, Ljubljanska cesta

Celje

Marija Covnik
likalnica, Prešernova ul. št. 8

Celje

Marija Borovič
trg. šivalnih strojev in koles
Kralja Petra cesta 33

Celje

Franjo Vehovar
tovarna pohištva

Celje

L. Junger
prekajevalnica, Prešernova ul. 8

Celje

Ivan Bizjak
modni atelje za dame in gospode, Prešernova ulica

Celje

Čevljarna „Adria“
Narodni dom

Celje

Valentin Hladin
manufakturna trgovina, Prešernova ulica

Celje

J. P. Matkovič
vinska trgovina, Slomškov trg

Celje

Karol Loibner
trgovina specerije

Celje

Jožica Leskošek
prva celjska čistilnica in likalnica, Gosposka ul. 13

Celje

Terezija Kuder
trg. modnega blaga, Glavni trg 13

Celje

Anton Fazarinc
specerija

Celje

Josip Cvelber
čevljar, Ozka ulica 3

Celje

Karel Mantel
slaščičarna, Gosposka ulica 4

Celje

Henrik Oblak
izvošček in tovorni voznik, Ozka ul. 3

Celje

Martin Orehovc
krznar, Gosposka ulica št. 14

Celje

Mihael Kus
gostilna, Glavni trg

Celje

„Celjski dom“ (hotel „Union“)

Celje

„Prva jugoslovanska žična
industrija d. z o. z.“

Celje